

Opfølgning på resultat- kontrakter

September 2015

Indholdsfortegnelse

Energi og Miljø	3
Fødevarer	9
Velfærdsinnovation	16
Turisme	18
Innovation og Forretningsudvikling	27
Iværksætteri	37
Uddannelse og Kompetenceudvikling	39

Energi og Miljø

Under indsatsområdet er der aktuelt 8 resultatkontrakter, hvortil kommer 5 tillægskontrakter/underkontrakter, altså i alt 13 kontrakter. Af disse er 3 afsluttet inden for det seneste halve år.

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Denne opfølgingsrunde viser i overvejende grad et positivt billede af fremdriften og resultaterne af de igangværende og afsluttede programmer og projekter på energi- og miljøområdet.

Væksthus programmet, "CleanTEKmidt" er netop afsluttet med meget lovende resultater. Et stort antal små og mellemstore virksomheder har gennem programmet fået støtte til udvikling af nye produkter til markedet og forventer en betydelig erhvervsvækst på det grundlag.

Et af de lokalt orienterede projekter, "Energi i Væksten", i Skive er afsluttet, og der er også her forventninger til kommende erhvervsvækst på baggrund af projektet.

Inden for programmet "Biomasse til Energi" er der iværksat konkrete projekter med virksomhedsinvolvement. Nogle af projekterne viser lovende resultater med potentiale for kommende erhvervsvækst, medens andre projekter kun delvist eller slet ikke har levet op til forventningerne.

Der har været store udfordringer med at få programmet FjernvarmeVækst til at fungere efter hensigten, men der synes nu at være kommet skred i aktiviteterne, og der er forventning om, at programmet kan afvikles med de resultater, som er forudsat.

Under programmet for Grønne Forretningsmodeller har flere af de deltagende virksomheder ansat nye medarbejdere og forøget omsætningen.

Initiativer inden for Energi og Miljø

Handleplan 2015

I Vækstforums handlingsplan 2015 er Energi og Miljø et af de strategiske indsatsområder. I den følgende beskrivelse er indsatsområdet opdelt i følgende delindsatsområder:

- Teknologi- og forretningsudvikling i energi- og miljøvirksomheder
- Klima og forretningsudvikling

Demonstrationsprojekt vedr. affaldssortering hos Nomi4S

Som led i CleanTEKmidt programmet er der iværksat ét større demonstrationsprojekt, hvor der også er bevilget støtte fra "Miljøstyrelsens Udviklings- og Demonstrationspulje". Der er indgået en selvstændig resultatkontrakt med Væksthus Midtjylland vedrørende dette projekt, som forløber i 2015 og 2016.

Formålet med projektet er at demonstrere ny teknologi, som kan opgradere det nuværende affaldssorteringsanlæg til at generere øget genanvendelse af affald, og skabe nye erhvervsvækst muligheder på området. I projektet er involveret 3 regionale små og mellemstore virksomheder.

Sekretariatets vurdering

Projektet gennemføres tilfredsstillende. Det tegner endvidere lovende, og på længere sigt forventes at medvirke til erhvervsvækst i regionen.

Projekter 2007-2014

Teknologi- og forretningsudvikling i energi- og miljøvirksomheder

Resultatkontrakter med opfølgning

Der er iværksat følgende programmer:

- Erhvervsudvikling inden for biomasse til energi (herunder pt. 4 tillægskontrakter vedr. konkrete projekter til opfølgning)
- [CleanTEKmidt, teknologiudvikling i små og mellemstore virksomheder](#)
- [FjernvarmeVækst – Erhvervsudvikling i fjernvarmesektoren](#)
- [Smart Energy i Midten](#) (forprojekt vedr. erhvervsudvikling inden for energieffektivisering og smart grid på regionens hospitaler/institutioner)

Der er iværksat følgende projekter:

- [Energi i Væksten, Skive](#)
- [Udvikling af Thyborøn Havn til udskibning og service af havmøller](#)

Status & resultater

Erhvervsudvikling inden for biomasse til energi

"Erhvervsudvikling inden for biomasse til energi" er et rammeprogram, hvorunder der siden opstart i 2010 er igangsat 9 projekter, hvor ny teknologi demonstreres eller gennemføres andre aktiviteter, som har til formål at skabe grundlag for fremtidig erhvervsvækst. Programmet afsluttes med udgangen af 2015.

Af projekterne er 5 afsluttet, mens de 4 resterende forventes afsluttet inden udgangen af 2015. Der er i tidligere rapporteringer til Vækstforum redegjort for resultaterne af de 5 afsluttede projekter, hvoraf 3 blev gennemført efter planen med tilfredsstillende resultat og de 2 resterende af forskellige årsager ikke blev gennemført som planlagt.

I det følgende er der kort redegjort for de 4 igangværende projekter under programmet:

Projektet **"Grøn Gas Erhvervsklynge"** har til formål at skabe synergi mellem investeringer, markedsudvikling, teknologiudvikling og innovation i regionale virksomheder, der opererer indenfor opgradering af biogas til naturgaskvalitet.

"Grøn Gas Erhvervsklynge" har ca. 60 medlemsvirksomheder, og der er afholdt en række møder, workshops og ekskursioner samt gennemført analyser og udredninger som grundlag for kommende investeringer på grøn gas området.

Projektet skulle også resultere i konkret virksomhedsinvolvering i projekter og udviklings- og innovationsprojekter, men her er resultaterne indtil nu begrænsede.

"BioCluster Foulum". Visionen er at skabe et nationalt og internationalt kraftcenter for produktion og raffinering af grønne biomasser. BioCluster skal styrke sammenhængskraften mellem virksomheder, videninstitutioner og dele af den offentlige administration, hvis aktiviteter er relateret til den biobase-rede økonomi.

Projektet omhandler bl.a. planlægning og opbygning af faciliteter på Aarhus Universitet, Foulum inden for protein bioraffinering. Etablering af disse faciliteter er imidlertid forsinket, hvilket har vanskeliggjort etablering af den virksomhedsinvolvering omkring dette anlæg, som der er krav om i resultatkontrakten.

Projektet **"New Substrate"** har til formål at demonstrere synergieffekten af at kombinere biogasproduktion med svampeproduktion. Der er etableret et demonstrationsanlæg på AU Foulum Biogas, hvor der produceres et svampe-vækstmedium af den afgassede gødning.

Testresultater viser en lidt øget svampeproduktion ved dyrkning på det nye vækstmedium og en væsentligt forøget gasproduktion ved afgang af det brugte vækstmedium.

Projektet forløber stort set planmæssigt, og der forventes positive resultater af projektet i forhold til erhvervsvækst.

Projektet **"Produktion af el og varme via forgasning af alternative biomasser"** har til formål at teste og demonstrere en forgasningsteknologi (ved høje varmegrader), som kan producere el og varme på basis af halm og husdyrgødning.

Restproduktet, "biochar", indeholder kulstof og næringsstoffer, og det indgår i projektet at eftervise effekten af anvendelse af dette i landbrugsafgrøder.

Projektet er forsinket pga. problemer med forbehandling af husdyrgødningen inden forgasning. Der forventes dog at kunne fremlægges brugbare resultater af projektet inden udgangen af 2015.

CleanTEKmidt, teknologiudvikling i små og mellemstore virksomheder

Programmet er afsluttet pr. 30. september 2015, og der foreligger en uvildig slutevaluering.

Formålet med programmet, som har haft Væksthus Midtjylland som operatør, var at støtte små- og mellemstore virksomheder i deres arbejde med at udvikle og demonstrere nye produkter til introduktion på markedet. Målet var, at min. 40 virksomheder skulle gennem et udviklingsforløb, og at der skulle gennemføres min. 10 demonstrationsprojekter.

Resultatet er gennemførelse af 55 udviklingsforløb og 2 demonstrationsprojekter, hvortil kommer ét større demonstrationsprojekt vedr. affaldssortering hos Nomi4S, som er videreført ved en selvstændig resultatkontrakt (se nedenfor).

Resultatet af programmet vurderes ud fra den gennemførte uvildige evaluering som særdeles tilfredsstillende.

Det fremgår bl.a. følgende af evalueringsrapporten:

Den fulde kommercielle effekt af programmet kan formentlig først måles om 3-5 år, men baseret på de deltagende virksomheders forventninger er effekten særdeles lovende. I en spørgeskemaundersøgelse har 20 af de deltagende virksomheder givet konkrete bud på de erhvervsøkonomiske effekter.

De vurderer,

- at de tilsammen vil oprette ca. 210 nye stillinger inden for de næste 5 år.
- at projekternes samlede potentiale for øget omsætning er ca. 430 mio. kr. om året.
- at virksomhederne tilsammen forventer ny eksport for 290 mio. kr. om året.

Over 80 % af de virksomheder, som har deltaget i evalueringen, tilkendegiver, at Væksthusets ydelser har været af høj kvalitet, og også 80 % er desuden meget tilfredse med programmets økonomiske tilskud til køb af specialiseret rådgivning og med rådgivningens faglige værdiskabelse.

Administrationen af bevillingerne til de enkelte virksomheder er udlagt til operatøren og bl.a. som følge heraf, har programmet en meget hurtig og fleksibel administration i forhold til nationale og EU støtte-

ordninger på energi- og miljøområdet, hvilket gør programmet attraktivt for de midtjyske virksomheder.

FjernvarmeVækst – Erhvervsudvikling i fjernvarmesektoren

Programmets to delelementer "**Screeningsmøder** med ca. 40 varmeværker om mulighed for omstilling til vedvarende energi" samt "**Rådgivningstilskud** til ca. 20 varmeværker til rådgivning vedrørende konkrete investeringer i vedvarende energiteknologi" er stort set afsluttede og gennemført på tilfredsstillende måde.

To forprojekter til demonstrationsprojekter er afsluttet tilfredsstillende: "**Flexcities**" om udvikling af fjernvarmesystemet i Horsens-Hedensted og "**Brande Energicentral**" om udnyttelse af overskudsvarme fra industrien i fjernvarmen. Resultaterne heraf har tidligere været rapporteret.

Der er i september 2015 igangsat et demonstrationsprojekt "**Spildevandsvarmepumpe, Rødkærsbro Fjernvarmeværk og Arla Foods Rødkærsbro Mejeri**".

Programmets fremdrift har været forsinket på grund af operatørskifte. Operatøren, Grøn Energi under Dansk Fjernvarme, forventer at have udviklet yderligere demonstrationsprojekter med udgangen af 2015, så programmets midler hertil er disponeret. De igangsatte demo-projekter kan løbe frem til og med 2018.

Smart Energy i Midten

Der er tale om et forprojekt vedr. mulighederne for erhvervsvækst inden for energieffektivisering og smart grid på regionens hospitaler/institutioner. Projektet, som havde Teknologisk Institut som operatør med deltagelse af EnergiMidt, Væksthus Midtjylland og Aarhus Universitet, blev afsluttet i maj 2015.

Det gennemførte projekt viser, at det, med den nuværende prisstruktur på el, ikke er økonomisk fordelagtigt at flytte elforbruget fra perioder med høje elpriser til perioder med lave elpriser.

Hvis hospitalerne eller andre bygninger skal gå ind i projekter med flytning af elforbruget, skal det derfor ikke være begrundet i økonomiske gevinster på kort sigt, men grundet forventninger om gevinst på længere sigt eller ønske om at gå foran med et grønt image.

Projektet viser til gengæld potentielle muligheder for energieffektiviseringer på hospitalerne. Idet de fleste af initiativerne vil være mest rentable ved nybyggeri eller ved gennemførelse af større renoveringer.

Endelig viser projektet, at der er en række virksomheder i Region Midtjylland, som tilbyder teknologi og løsninger inden for smart energy og smart grid. Virksomhedsgrundlaget synes således at være til stede for at skabe erhvervsvækst inden for området.

Da der imidlertid ikke i projektet kan peges på konkrete projekter inden for ny teknologi og nye løsninger med tilstrækkelig rentabilitet, kan det ikke anbefales at iværksætte udviklings- og demonstrationsprojekter på området på nuværende tidspunkt.

Energi i Væksten, Skive

Projektet er afsluttet med udgangen af september 2015. Formålet med projektet var at støtte op om energiprojekterne i Skive kommune med henblik på at sikre, at erhvervspotential for projekterne optimeres til størst mulig gavn for erhvervsudviklingen i lokalområdet.

Et centralt resultatkrav i resultatkontrakten med operatøren, Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter, var at mindst 15 lokale/regionale virksomheder via projektet skulle direkte involveres i de igangværen-

de energiprojekter i Skive kommune, og at min. 12 af disse skulle have forventninger om vækst, som følge af denne involvering. Resultatet blev, at 19 virksomheder blev involveret i projekterne og 11 af disse har forventninger om vækst. Resultatkravet er således stort set opfyldt.

Projektet har undergået en uvildig evaluering, som i overvejende grad vurderer projektet positivt. Det konkluderes bl.a., at de deltagende virksomheder i projektet generelt forventer vækst de kommende år.

Det fremgår endvidere af evalueringen:

Opsummerende er det evaluators vurdering, at der kan peges på direkte effekter på både vækst og beskæftigelse, som følge af projektets aktiviteter. Det er samtidig vurderingen, at den fulde effekt langt fra er opnået endnu, og at der i flere af de deltagende virksomheder er et potentiale for, at projektets virkning med tiden resulterer i øget vækst og beskæftigelse på Skiveegnen. Det samlede omfang er det ikke muligt at sige noget endeligt om på nuværende tidspunkt.

Udvikling af Thyborøn Havn til udskibning og service af havmøller

Projektet har til formål at udvikle og positionere Thyborøn Havn, herunder en lokalbaseret serviceklynge, til at forestå udskibnings- og serviceaktiviteter i forbindelse med havmølleprojekter, som forventes iværksat ud for Thyborøn.

Status er, at der er etableret en serviceklynge, som besidder de nødvendige kompetencer, der efterspørges ifm. installation, drift og vedligeholdelse af havvindmølleparker. Serviceklyngen, der kalder sig Northsea Offshore Service Group, består af 34 virksomheder, hvoraf de fleste kommer fra lokalområdet og de omkringliggende kommuner.

De planlagte kompetence- og strategiforløb samt eksport- og messefremstød for klyngens virksomheder er gennemført på tilfredsstillende vis.

I juni 2015 blev tre selskaber prækvalificeret af Energistyrelsen til at bygge de nye, kystnære havvindmølleparker. Thyborøn Havn og serviceklyngen er i god dialog med alle tre selskaber samt relevante vindmølleproducenter og installationsrederier med henblik på at positionere Thyborøn som udskibnings- og servicehavn.

Modsat tidligere forventer man imidlertid ikke, at Energistyrelsens endelige valg af selskab vil ske før projektets oprindelige slutdato den 31. december 2015, men tidligst marts 2015, hvorfor projektet forsinkes med et halvt år til den 30. juni 2016, således der er tid til at indgå en samarbejdsaftale med det vindende selskab.

Sekretariatets vurdering

Programmerne og projekterne gennemføres med enkelte undtagelser med tilfredsstillende fremdrift. Der tegner sig endvidere lovende resultater, som på længere sigt forventes at medvirke til erhvervs-vækst i regionen.

Klima og forretningsudvikling

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Regionalt-statsligt Program for Grønne Forretningsmodeller](#)
- [Regionalt-statsligt Initiativ for Grøn Industrisymbiose](#)

Status

Grønne Forretningsmodeller

Program for Grønne Forretningsmodeller er en del af vækstpartnerskabsaftalen med regeringen og gennemføres i samarbejde med Erhvervsstyrelsen og regionerne. Programmet skal understøtte grøn omstilling i virksomhederne med forretningsmodeller, der både minimerer ressourceforbrug/påvirkning af miljøet og samtidig er økonomisk rentabel. Fase 1 finansieres af staten med tilskud på op til 250.000 kr. til udarbejdelse af skitse til forretningsmodel, mens fase 2 finansieres af regionerne med tilskud på op til 1 mio. kr. til udvikling og test af den grønne forretningsmodel. Programmet faciliteres af Deloitte, mens Væksthus Midtjylland er regional operatør.

29 virksomheder deltog på landsplan i fase 1 i foråret 2014, heraf ni fra Region Midtjylland. Virksomhederne fra Region Midtjylland gik alle i gang med fase 2, men to har afsluttet projektet før tid, da de ikke kunne realisere aktiviteterne og dermed målene. De øvrige virksomheder arbejder videre på at færdiggøre deres projekt og afslutter fase 2 i 4. kvartal 2015. De gennemførte aktiviteter har bl.a. medført, at flere virksomheder har udvidet det strategiske miljøarbejde for hele virksomheden og en virksomhed har opnået en landsdækkende miljøpris. Desuden har flere virksomheder ansat nye medarbejdere og forøget omsætningen. Som sidegevinst har hele otte af de 10 virksomheder, der fik afslag til fase 1 fra Region Midtjylland, fået hjælp til deltagelse i et af regionens virksomhedsudviklingsprogrammer i regi af Væksthus Midtjylland.

Grøn Industrisymbiose

Region Midtjylland og Erhvervsstyrelsen arbejder sammen om at fremme Grønne industrielle symbioser mellem virksomheder. Initiativet er et led i Regionens arbejde med Cirkulær Økonomi. Region Midtjylland og Erhvervsstyrelsen betaler hver halvdelen af udgifterne. Væksthus Midtjylland har en koordinerende netværks- og procesfunktion i samarbejde med regionen, erhvervsstyrelsen og COWI. Projektet startede medio maj 2014 med indbygget mulighed for forlængelse til og med 2016.

Væksthus Midtjylland og konsulenten i den nedsatte Task force har haft et effektivt teamsamarbejde om initiativet. Initiativet har i høj grad skabt opmærksomhed blandt virksomhederne og sat fokus på de fordele, der er i en grøn omstilling. En lang række virksomheder har direkte fået konkret udbytte af indsatsen i form af besparelser og strategisk opmærksomhed på nye forretningsmodeller. Teamet er tæt på at være i mål med kravet om 141 konkrete ressourcecheck i virksomheder i Region Midtjylland inden udgangen af 2015. Der er lavet 35 match/potentielle industrisymbioser.

Sekretariatets vurdering

Samlet set gennemføres Grønne forretningsmodeller med tilfredsstillende fremdrift. Dog har to virksomheder ikke kunnet realisere alle aktiviteter og dermed nå projektmålene. Derfor afsluttes projekterne tidligere end planlagt.

Sekretariatet vurderer, at Grøn Industrisymbioset til fulde har levet op til de resultatkrav, der er stillet for perioden 2014-2015.

Fødevarer

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Fødevaresatsningen "Klog hverdagsmad" har siden 2010 gennemført en lang række erhvervsudviklingsaktiviteter i samarbejde med aktører for hele fødevarerektorens værdisystem, såvel virksomheder som viden-, uddannelses- og brancheorganisationer. Fokus har været på at skabe vækst og regionale arbejdspladser ved at understøtte og videreudvikle fødevareerhvervets innovationskapacitet.

Opgørelsesperioden har været præget dels af processen omkring den nye regionale erhvervs- og udviklingsstrategi med en etårig overgangshandlingsplan for 2015 og dels af færdiggørelsen af en ny strategi (2016-2020) for fødevaresatsningen under overskriften "Klog hverdagsmad til en verden i forandring", som Vækstforum vedtog den 20. august 2015.

Fødevaresatsningens nye strategi (2016-2020) sætter et styrket fokus på udvikling af fødevarebranchens innovationskompetencer som afgørende forudsætning for vækst og nye arbejdspladser. Samtidig har den nye fødevarestrategi fået et styrket nationalt og internationalt perspektiv med Region Midtjylland som centrum for et stærkt og attraktivt innovationsmiljø. Strategien anviser en faciliterende og fokuseret tilgang til erhvervsudvikling, der tager udgangspunkt i den enkelte virksomheds konkrete innovationsudfordringer fra idé til markedet i et globalt perspektiv.

Fødevaresatsningens hidtidige hovedoperatør, Future Food Innovation, gennemfører i overgangsåret 2015 et etårigt strukturfondsprojekt, der viderefører det regionale innovationsmiljø for fødevarevirksomheder, som har været grundstenen i fødevaresatsningen siden 2010. Future Food Innovation tilbyder bl.a. matchmaking med videninstitutioner, relevante samarbejdspartnere og støtteordninger, tæt samarbejde mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner om at løse konkrete kompetencebehov og direkte støtte til særligt nyskabende innovationsprojekter.

I opgørelsesperioden er de to sidste af de 4 regionale afsætningsnetværksprojekter under kommunernes og regionens grøn vækstprogram afsluttet. Erfaringerne og velfungerende partnerskaber fra netværksprojekterne forventes videreført i et af fødevaresatsningens nye initiativer – Lokale udviklingsplatforme for fødevarer – som er en del af Vækstforums Vækstplan 2016-18.

Samarbejdet med Region Nordjylland om at udvikle fiskeri- og akvakulturerhvervene manifesterer sig nu i en fælles facilitator- og vejledningsfunktion, der skal bringe erhvervets aktører mere i indgreb med de regionale og nationale erhvervsfremmetilbud. Dette skal bl.a. resultere i, at der igangsættes konkrete værdiskabende udviklingsprojekter for virksomheder i hele Danmark inden for værdikæderne tilknyttet de to sektorer.

Sekretariatet for Danish Food Cluster er i opgørelsesperioden blevet styrket med to nye funktioner. I samarbejde med det nationale innovationsnetværk, Foodnetwork, er der etableret en brobyggerfunktion, der skal skabe større sammenhæng mellem de regionale og nationale fødevareinitiativer. Desuden er der med støtte fra Vestdansk Investeringsfremme blevet ansat en ny Invest in Denmark agent inden for fødevareområdet.

Den kommende fødevare KIC (Knowledge and Innovations Community), sendes i udbud i starten af 2016 af EU Kommissionen. Foodbest, som er medfinansieret via fødevaresatsningen, fungerer i ansøgningsprocessen som sekretariat for det fælleseuropæiske partnerskab anført af en R&D Director fra Unilever. To store midtjyske virksomheder og et midtjysk universitet indgår som core-partners i ansøgningen.

Handleplan 2015

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Future Food Innovation - styrkelse af fødevarebranchens innovationskultur](#) (2015, 2 kontrakter pga. opdeling i kontrakter med og uden EU-medfinansiering)
- Future Food Innovation – styrkelse af fødevarebranchens innovationskultur (2015)

Status

I 2015 gennemføres følgeforskning på FFI's facilitering af udvikling og styrkelse af virksomhedernes innovationskultur. Følgeforskningen gennemføres af den forskningsbaserede konsulentvirksomhed Delendorf Advisory.

Følgeforskningen skal:

- Dokumentere de konkrete værdier af de virkemidler under FFI, der anvendes til at udvikle virksomhedernes innovationskultur
- Belyse hvordan faciliteringspraksis befordrer de ønskede effekter
- Beskrive hvilke indikatorer der kan opstilles for god og effektgivende facilitering
- Leverer oplæg til et efterfølgende følgeforskningsprojekt.

Aktiviteterne omfatter bl.a. observation af FFI's faciliteringsaktiviteter samt interviews om hensigt og oplevelse af disse hos deltagervirksomheder og facilitator. Der er afholdt 2 af i alt 3 planlagte workshops som led i den løbende status på arbejdet. Facilitator har desuden skrevet en review artikel om facilitering med omtale af FFI, - artiklen er godkendt af et videnskabeligt tidsskrift.

FFI har i 2015 til opgave at planlægge og facilitere innovationssamarbejder (fx i form af innovation-camps, innovationsworkshops eller lignende) og afprøve nye samarbejdsformer mellem fødevarevirksomheder og uddannelsesmiljøer. Faciliteringen skal have særlig vægt på forventningsafstemning og opsamling af læring, så værdiskabelsen hos virksomhederne optimeres.

FFI har i perioden afholdt 10 forskellige innovationcamps og innovationsforløb, med afsæt i de høstede erfaringer i 2013-14. Bl.a. er der i foråret afholdt en innovationsworkshop om udvikling af innovative idéer og forslag til mulige udviklingsretninger og materialeløsninger for en bæredygtig variant af en ny type emballage til smørbare produkter. Fra uddannelsessiden var det studerende fra nanoscience, kemi, biologi og maskiningeniør samt designstuderende, der deltog. FFI udarbejder i slutningen af projektperioden en samlet rapport om de gennemførte forløb med opsamling på den læring det har givet.

Sekretariatets vurdering

Initiativerne forløber som forventet.

Projekter 2007-2014

Initiativer inden for Fødevarer

- Øget værdiskabelse i fødevareproduktionen
- Fødevareerhvervets kompetencebehov

Øget værdiskabelse i fødevareproduktionen

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Future Food Innovation – etablering af et innovationsmiljø for fødevarer \(2009-2014\)](#)
- [Foodbest - towards a Food4Future KIC](#)
- [Smag på Landskabet](#) (afslutning)
- [Østjyllands Spisekammer](#) (afslutning)
- Food Universe (afslutning)
- [Danish Food Cluster](#)

Status

Future Food Innovation – etablering af et innovationsmiljø for fødevarer samt styrkelse af fødevarebranchens innovationskultur

Siden 2010 har der i alt været 69 mio. kr. til rådighed under FFI's differentieringspulje til innovationssamarbejder. Alle midlerne er nu ude og skabe vækst og arbejdsplader i 37 projekter. 14 af disse projekter har i alt tiltrukket 92 mio. kr. af andre midler, hvoraf 73 mio. kr. er privat kapital. Styregruppen for FFI har i alt behandlet 109 ansøgninger til puljen, heraf 22 alene i 2015, der har resulteret i 11 bevilgede innovationssamarbejder. FFI yder innovationssparring og facilitering til virksomhederne i forbindelse med at forberede og gennemføre innovationssamarbejderne samt vejleder ift. at søge yderligere midler til den fortsatte vækst. Desuden arrangerer FFI opstartsmøder for innovationssamarbejderne. 50 % af de deltagende virksomheder i samarbejderne deltager i denne type samarbejde for første gang.

Emnerne for innovationssamarbejderne spænder bredt - nogle af overskrifterne på de bevilgede projekter i 2015 er: "Restituerende is til post-operationelle patienter og sportsfolk", "Udvikling af råvare (tungt fjerkræ) ved innovativ procesteknologi til bæredygtigt fjerkræslagteri", "Optimering af industri hamplantens restprodukter til fødevareprodukter", "Green Joy – sundhedsfremmende produkter baseret på grønne planter".

FFI har i halvårsperioden været i kontakt med 153 virksomheder, som har modtaget vejledning om relevante initiativer og ordninger, deltaget i workshops, kurser, netværksarrangementer eller innovationsforløb med uddannelsesinstitutioner.

I forbindelse med afholdelse af Food Festival i september 2015 arrangerede FFI virksomhedsbesøg for 8 indkøbschefer fra Danmark, Holland, Tyskland, Spanien, Polen og Kina. Der var på forhånd planlagt 66 møder mellem de 8 indkøbschefer og 20 danske fødevareproducenter. Møderne resulterede i 35 konkrete aftaler om yderligere kontraktforhandlinger om indkøb. Flere af fødevareproducenterne havde forud for festivalen og møderne deltaget i en eksportworkshop arrangeret af FFI.

Den årlige internationale venturekapitalbegivenhed på fødevareområdet: European Food Venture Forum blev afholdt den 2.- 3. september 2015 i Aarhus med i alt 134 deltagere. FFI spiller en central rolle i arrangementet, der gennemføres i et samarbejde med Europe Unlimited, Danish Food Cluster, Foodbest, Invest in Denmark, Enterprise Europe Network, Aarhus Kommune, Aarhus Universitet og Kromann Reumert. I 2015 deltog 32 iværksættere fra 16 lande og 37 investorer både business angels og venture selskaber. Der blev kåret 8 vindere, som går videre til Europe Venture Forum i Tyskland. Investorerne var godt tilfredse med niveauet, som var endnu højere end sidste år, og som affødte 5 opfølgingsmøder mellem iværksætterselskaber og forskellige venture selskaber.

FFI har i perioden gennemført en lang række internationaliseringsaktiviteter for at fremme virksomhedernes innovations- og eksportmuligheder. Et udpluk af disse aktiviteter omfatter arbejde med international søgning efter samarbejdscases og projekter, fx for Arla, Novozymes og DuPont. Der arbejdes både med formidling af kommercielle og teknologiske henvendelser fra udlandet til danske

virksomheder og med at assistere danske virksomheder med adgang til nye markeder, kontakt til udenlandske distributører, agenter mv. Endvidere har FFI ydet vejledning om og formidlet kontakter og partnere til Horizon 2020 projekter.

Foodbest – towards a Food4Future KIC

Region Midtjyllands samarbejde med Foodbest blev indledt i 2012 med en aftale om, at Foodbest skulle arbejde på at sikre, at European Institute of Innovation and Technology udbød et Knowledge and Innovation Community (KIC) inden for fødevarer (call primo 2016).

Der er nu blevet opbygget et stærkt europæisk konsortium, initieret i og koordineret af et tæt dansk-svensk samarbejde, der vil kunne ansøge om KIC-status. Foodbest har arbejdet med inddragelse af en bred kreds af fødeveareaktører og med finansiering fra EU via Interreg, universiteter i Danmark, Sverige og Norge, andre regioner i Danmark og Sverige og private donationer.

I opgørelsesperioden har kredsen af de nu europæiske 49 corepartners (store virksomheder og universiteter) nedlagt den tidligere europæiske projektorganisation og udpeget en ny fælleseuropæisk bestyrelse, ExBo, der har ansvar at få gennemført ansøgningsprocessen og vinde KIC'en. Fra FoodBest Nordic er Anders Høgberg fra Orkla Foods og Erik Bisgaard Madsen, KU, udpeget til Exbo, og der er etableret en corepartner følgegruppe omkring hver af disse personer. Formand for Exbo er Rob Hamer, R&D Director hos Unilever. Fra Midtjylland deltager to store virksomheder og Aarhus Universitet som corepartners.

Foodbest holder løbende møder med midtjyske interessenter og har blandt andet deltaget aktivt i forberedelsen af European Food Venture Forum, som afholdes for 4. gang i starten af september 2015 i Aarhus. Endelig er Agro Business Park og Aarhus Universitet indtrådt som partnere i et Interreg projekt, der har til formål at forberede et fællesnordisk "co-location centre" i den kommende KIC med særlig fokus på SMV-inddragelse.

KIC'en forventes at få et samlet budget på op til 150 mio. EUR om året.

Netværksprojekter under regionens og kommunernes Grøn Vækst-pulje: Afslutning af "Smag på Landskabet" og "Østjyllands Spisekammer" og samlet opsamling fra alle fire netværksprojekter:

"Smag på Landskabet" (dækkende Ringkøbing-Skjern, Holstebro, Skive og Randers kommuner): 6. december 2012 – 31. marts 2015.

Projektet er afsluttet ved udgangen af marts 2015, hvor mindst 150 fødevearevirksomheder og andre relaterede aktører på tværs af værdikæden omkring produktion af kød fra kvæg, der har afgræsset særlige naturarealer, har deltaget i projektets aktiviteter i projektperioden.

Projektet har på naturkødsområdet udviklet nye produkter og afsætningskanaler, etableret og formidlet ny viden, udviklet nye samarbejder på tværs af værdikæden. Projektet har fra starten haft for øje, at emnet var landsdækkende, og interessen for projektets resultater var stor. Resultaterne fra projektet er overdraget til den landsdækkende forening "Smag på Landskabet", der som følge af projektet blev dannet i september 2014 med over 100 medlemmer.

Ny lovgivning og støtteordninger på området er kommet ud af projektet; Mellem 10.000 og 15.000 yderligere hektar naturarealer vil som følge heraf komme i pleje, og et tilsvarende antal kreaturer komme på græsning på disse arealer. Dette svarer til yderligere 3,75 mio. kg. Kød ved slagtning.

Slagtere, kokke og afsætningsleddet har fået større interesse for og viden om naturkød, og hvad der skal til for at få et godt produkt videre til kunderne, herunder hvordan afsætningen kan "krydres" med en relevant og vidensbaseret storytelling.

Forventeligt vil foreningen "Smag på Landskabet" fremover etablere et landsdækkende afsætnings- og markedsføringsmærke, der binder i ens kontrolkriterier udviklet igennem projektet med fokus på natureffekter og gode kødegenskaber. Foreningen forventer at etablere et opskærings- og videresalgsted et sted i Jylland for dette kød. Der er allerede aftalt afsætning med en af de store supermarkeds-kæder om salg af naturkød som en lokal fødevarer fremover.

"Østjyllands Spisekammer" (dækkende Randers, Norddjurs, Syddjurs, Favrskov, Aarhus, Samsø, Skanderborg, Silkeborg, Odder, Horsens kommuner): 1. juli 2013 – 30. juni 2015.

Projektet er afsluttet ved udgangen af juni 2015, hvor tilsammen 392 østjyske fødevarer virksomheder og andre relaterede aktører har deltaget i projektets i alt 74 aktiviteter i løbet af projektperioden.

Østjyllands Spisekammer har i projektforløbet udviklet 25 nye produkter, processer, samarbejdsflader mm., gennem aktiviteter, der har bragt ny viden og innovation, nye brandingstrategier med basis i virksomhedens historie eller produktets råvarer samt netværksaktiviteter. Gamle sorter og processer er blevet anvendt i nye produkter, ligesom fødevarer virksomhederne i området for eftertiden kan benytte sig af den opsamlede kulturhistoriske viden om bl.a. kostsammensætning, opskrifter, sorter/racer og processer fra området, der er genereret via projektet.

Projektet har med netværk, matchmaking og nye afsætningskanaler genereret mindst 7 eksportaftaler og 10 nationale afsætningsaftaler. Endvidere har projektet på mange emner kompetenceudviklet fødevarer virksomhederne og gjort dem mere professionelle. Endelig har projektet gennem Food Festivalen og andre eventaktiviteter eksponeret netværkets virksomheder og produkter, ligesom en række demonstrationsaktiviteter har givet virksomhederne inputs om tackling af fremtidens udfordringer på fødevarerområdet.

Projektet har med succes inddraget regionens øvrige fødevarer innovationsmiljø og -ordninger til gavn for virksomhedernes videre udvikling og omsætning.

Opsummerende for de nu alle fire afsluttede fødevarer netværksprojekter i Region Midtjylland under regionens og kommunernes Grøn Vækst-puljes fødevarer indsats kan det siges, at projekterne samlet set vil blive evalueret effektmæssigt af NaturErhvervstyrelsen. Jf. afslutningsrapporterne, som er fremsendt til Region Midtjylland, kan det konstateres, at de fire projekter igennem hver deres blot toårige projektperioder har genereret mindst 62 jobs – dette er 55 % flere nye jobs end forudsat/forventet i programmet. Projekterne har ligeledes resulteret i mange gange flere afsætningsaftaler og -kanaler end forventet i programmet, der er udviklet flere nye fødevarer produkter og -processer gennem netværks- og udviklingsforløb og demonstrationer end forventet, ligesom projekterne har bidraget til et langt mere professionelt fødevarer erhverv, bidraget til forøgelsen af antallet af turister samt til omsætningen på turismeområdet end før projekternes start.

Et i programsammenhængen uventet bidrag er, at et af projekterne har resulteret i ny lovgivning og støtteordninger på naturafgrænsningsområdet, der på nationalt plan bidrager til bedre og mere afgræsning af beskyttede naturarealer, og mange interessante danske kødprodukter herfra kommer i stigende grad på markedet i større mængder og med bedre kvalitet end før projektet.

Der er forskellige erfaringer fra de fire projekter omkring mulighederne for at videreføre netværkene og udviklingsaktiviteterne efter projektperioden, men det kan bl.a. konkluderes, at netværk kan være

en vej til vækst. Med netværk skabes en platform for at øge de små fødevarevirksomheders samarbejdsflade med hinanden og andre aktører, herunder vidensaktører, og dette bidrager således til Region Midtjyllands innovationsmiljø på fødevarerområdet.

De deltagende virksomheder i netværkene har således fået inspiration til nye afsætningskanaler, kunder, produkter og forretningsmodeller. Ét af de helt konkrete læringspunkter er bl.a. at virksomheder ikke tænker i regions – eller kommunegrænser. De bevæger sig derhen, hvor de finder den bedste samarbejdspartner eller de bedste kunder.

Det er disse gode erfaringer fra fødevarenetværksprojekterne i Region Midtjylland, der vil blive bragt ind i kommende initiativ – Lokale udviklingsplatforme for fødevarer – som er en del af Vækstforums Vækstplan 2016-18.

Food Universe:

Projektet er nu slutrapporteret. Food Universe er i udgangspunktet tænkt som en række sammenhængende dynamiske innovationsværksteder, hvor helt nye tiltag kan testes i 'state of the art' faciliteter. Innovationsværkstederne skal være åbne mødesteder, hvor fødevareklyngens hovedinteressenter, iværksættere, SMV'ere, forskere, studerende, forbrugere og etablerede virksomheder og detailhandel m.fl. kan byde ind med viden, ideer og løsninger.

På projektets sidste styregruppemøde blev der fremlagt et forslag til en juridisk konstruktion, et økonomisk overslag og en overordnet forretningsplan for videreførelse af projektet, hvor virksomhederne skulle finansiere aktiviteten fremadrettet. Styregruppen valgte imidlertid at arbejde videre med en anden model – etablering af et forum, hvor aktiviteten kan videreføres som en netværksaktivitet, evt. i Danish Food Cluster regi.

Projektrammen og den faglige udfordring projektet adresserede anses som opfyldt, men det må konstateres, at virksomhederne ikke på afslutningstidspunktet er klar til selv at tage ansvaret for videreførelse af aktiviteten.

Sekretariatets vurdering

Initiativet forløber som forventet. Fødevaresatsningens initiativer viser gode resultater og får stor opmærksomhed også ud over regionens grænser. Det er eksempelvis bemærkelsesværdigt og meget positivt, at en del fødevarevirksomheder, som følge af deltagelse i aktiviteterne under fødevaresatsningens innovationsmiljø, har formået at tiltrække betydelig ekstra kapital fra investorer.

Fødevareerhvervets kompetencebehov

Resultatkontrakter med opfølgning

- Future Food Innovation – etablering af et innovationsmiljø for fødevarer (2009-2014)

Status

Future Food Innovation (FFI) har i perioden været operatør for indsatsen med udvikling af afprøvning af forskellige former for innovationssamarbejder mellem fødevarevirksomheder og uddannelsesinstitutioner. Indsatsen har afsat i Region Midtjyllands analyse af uddannelses- og kompetencebehov inden for fødevareerhvervet. Målet er at facilitere og afprøve nye samarbejdsformer mellem fødevarevirksomheder og uddannelsesinstitutioner med henblik på udvikling af erhvervets innovationskompetencer. Der er i perioden 2013-14 gennemført 10 eksperimenter med En sammenfattende rapport om erfaringsopsamling og læring blev præsenteret og gennemgået på en workshop med deltagelse af de involverede uddannelsesinstitutioner, FFI og sekretariatet. Workshoppens resulterede i fire anbefalinger, som bør indgå i det fremtidige arbejde med kompetenceudviklingsaktiviteter under fødevaresatsningen.

Sekretariatets vurdering

Initiativet forløber som forventet.

Velfærdsinnovation

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Region Midtjylland har gode forudsætninger for at udvikle en potent sundhedsklynge. En stærk sundhedsforskning og universitetsstyrker inden for ingeniørvidenskab, nanoteknologi, datalogi, materialer m.m. Et godt behandlingssystem og en vis kritisk masse og styrker inden for relaterede erhverv, hvorfra man kan rekruttere ledere og forretningsudviklere.

Indsatsen inden for Velfærdsinnovation omfatter initiativet "Forretningsudvikling gennem sundhedsinnovation", med Fonden MedTechInnovation Center (MTIC) som operatør, og platformen INNO-X Healthcare med Fonden MTIC, Aarhus Universitet, VIA og Region Midtjylland(AUH) som hovedaktører. Derudover er der på Vækstforums initiativ skabt et midtjysk partnerskab for sundhedsklyngens udvikling – MedTech Innovation Consortium. Konsortiet skal sætte en fælles vision og retning for det videre arbejde, og være med til at sikre sammenhæng, samarbejde og kritisk masse i aktørernes indsats og ydelser. Partnerkredsen, der skal sikre grundbevilling i konsortiet, er kommuner, region, universitet, Via University College og private investorer. Konsortiet lancerer sin strategi og vision den 24. november 2015.

De opbyggede kompetencer, netværk og viden i MedTechInnovation Center, skal videreføres i Konsortiet. Dermed også erfaringerne med OPI, virksomhedsnetværk, kompetenceudviklingsforløb fra indsatsområdet.

På OPI området internt i regionen samarbejder Regional Udvikling med Indkøb & Medicoteknik. Arbejdet har resulteret i en ny dialogbaseret udbudsproces, som vil blive afprøvet i piloter under den nye regionale strategi for intelligent offentligt indkøb. Formålet er at give bedre muligheder for at offentlige indkøb fremmer salget og udviklingen af innovative produkter til gavn for sundhedsvæsen og det private erhvervsliv.

Handleplan 2015

Der er ingen resultatkontrakter til opfølgning.

Projekter 2007-2014

Initiativer inden for Velfærdsinnovation

- [Forretningsudvikling gennem sundhedsinnovation](#)
- [INNO-X Healthcare](#)

Resultatkontrakter med opfølgning

Status

Formålet med initiativet "Forretningsudvikling gennem sundhedsinnovation" er at fremme forretningsudvikling inden for markedet for produkter og services inden for sundhedssektoren, samt at forbedre rammerne for offentlige private innovationssamarbejder. Initiativet skal styrke virksomheders muligheder for at udvikle nye, konkurrencedygtige produkter og koncepter, og fremme deres chance for at nå (det globale) markedet.

MTIC har fortsat mange projekter, som kører, både på virksomhedssiden og på hospitalssiden. Der søges i højere grad at arbejde på tværs af sektorerne og på tværs af hospitalerne. Og i flere og flere

tilfælde lykkes det, og produkter og ideer testes flere steder, inden en tidlig projektudvikling igangsættes.

INNO-X Healthcare er et interdisciplinært forsknings- og innovationsuddannelses initiativ i samarbejde med Aarhus Universitet, Aarhus Universitetshospital, VIA og MTIC.

INNO-X er blevet eksternt evalueret, hvor det konkluderes at INNO-X Healthcare har skabt en række resultater, der isoleret set har potentiale til at lede til langsigtede effekter – såsom øget innovationskultur på hospitalerne, nye kommercielle produkter og iværksætterier. Der arbejdes nu på at opnå refinansiering, og dermed en exit i forhold til at være afhængige af regionale erhvervsfremme midler.

Resultater

- MTIC deltager i to nationale innovationsnetværk, disse omhandler home care og medicoteknik. Det er henholdsvis Welfare Tech og Medico Innovation (DTU), der er lead.
- MTIC er involveret i en mængde projekter ude på hospitalerne fx gennem AppLab på AUH, og ligeledes tværsektorielle projekter bl.a. med Horsens og Aarhus Kommune.
- MTIC har afholdt Master Classes og European Venture Forum.
- Crowdsourcing platformen www.crowdswhocare.com er gået i luften.
- INNO-X Healthcare har afsluttet anden runde af BioMedical Design uddannelsen. Se www.innox.au.dk
- INNO-X har lavet en samarbejdsaftale med Koncern HR i Region Midtjylland, og er i dialog med Aarhus Universitet og Region Midtjylland om refinansiering.
- To start-up teams er under etablering ud af anden årgang på BioMedical design. Fra første årgang har et team deres patentindberetning klar nu.

Sekretariatets vurdering

2015 har været et år hvor indsatsen har været meget fokuseret på at få partnere i økosystemet omkring sundheds/velfærdsinnovation til at arbejde sammen og finde fælles fodslag.

Ligeledes er der blevet arbejdet intens med innovation ude i praksis gennem offentlig-privat innovation og gennem kompetenceudvikling af de studerende fra BioMedical Design.

Sundhedsklyngen udvikler sig stadig, og der er kommet mere fokus på elementer som koblingen mellem IKT og sundhed – fx apps, telesundhed og big data.

Turisme

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Vækstforum vedtog i marts 2011 "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland", der fastlægger rammerne for Vækstforums ønske om at gennemføre en strategisk udviklingsindsats inden for turismen. Målet er at skabe en markant vækst i turisterhvervet. Udmøntningen af handlingsplanen er i fuld gang og de fleste af projekterne er nu afsluttet, medens de resterende fem projekter afsluttes inden udgangen af 1. kvartal 2015.

Projekterne Business Relations+ MARKET i henholdsvis Herning og Aarhus har til formål at skabe vækst gennem øget erhvervsturisme til Midtjylland..

Formålet med projekterne Stærke Feriesteder Øst (projekterne Djursland – Vækst gennem oplevelser og Oplevelsesudvikling langs kysterne på Djursland), Stærke Feriesteder Vest (projekterne Oplevelsesudvikling ved Ringkøbing Fjord og Skjern Å Naturturisme) er at skabe vækst og nye arbejdspladser – blandt andet gennem kvalitets- og produktudvikling og mersalg.

Det overordnede mål med de tre mersalgprojekter Limfjorden, Hærvejen og Gudenåen har været at skabe øget vækst og meromsætning i de midtjyske turismevirksomheder. Det er sket ved at understøtte fokuserede indsatser omkring mersalg målrettet målgrupper med højt forbrug. Der er især arbejdet med at styrke produkter og oplevelser i de tre større geografiske områder og desuden er der sket en større indsats i forhold til synligheden og markedsføringen af de tre områder.

Midtjysk Turisme er valgt som operatør for den regionale turismefremmeindsats i perioden 2011 til udgangen af 2015. Som regional turismeoperatør har Midtjysk Turisme medvirket aktivt til at fremme turismen i Region Midtjylland gennem udvikling, koordinering og gennemførelse af den konkrete indsats inden for "Ny VÆKST i turismen". Midtjysk Turisme har siden juni 2015 været under nedlukning, som følge af den nye Lov om dansk turisme, som blev vedtaget i december 2014.

Region Midtjylland har støttet udviklingen af internationale oplevelsesfyrtårne, som skal bidrage til at styrke Midtjyllands tiltrækningskraft. Det sidste af de fire projekter, som regionen har støttet. MCH TimeWorld er afsluttet den 30. juni 2015. MCH TimeWorld er godt på vej til realisering idet bevilling på 150 mio. kr. fra Herning Kommune og en tilsvarende donation fra Realdania betyder, at der er fundet finansiering til halvdelen af det samlede budget.

Projektet under turisme i landdistrikter og yderområder er et projekt, der tidligere er igangsat under Vækstforums indsats for udvikling i landdistrikter og yderområder under overskriften "Fremtidens landsby". Projekterne har i kraft af medfinansieringen fra Region Midtjylland haft en størrelse og kvalitet langt ud over det vanlige for projekter til udvikling i landdistrikter.

Initiativer inden for Turisme

- Erhvervsturisme
- Stærke feriesteder
- Mersalg
- Turisme i landdistrikter og yderområder

Handleplan 2015

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Stærke turismekompetencer – kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse](#)
- [Kystoplevelsen på Djursland](#)
- [Værtskab i verdensklasse](#)

Stærke turismekompetencer – kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektet er forankret hos Destination Djursland, og projektperioden er 1. april 2015 – 31. marts 2016. Projektets mål er gennem et tæt partnerskab mellem Destination Djursland og Destination Ringkøbing Fjord at udvikle turismen i de to områder med fokus på et kvalitetsløft gennem online tilstedeværelse, og at skabe øget vækst og nye arbejdspladser gennem ovenstående. Status for projektet er, at igangsættelse og gennemførelse af delaktiviteterne har været forsinket. Dette skyldes primært organisatoriske ændringer hos partnerne. Samtidig har der været foretaget indholdsmæssige ændringer i delprojekt vedr. "Big Data", som bl.a. har betydet en udsættelse af aktiviteten. Dette har operatøren redegjort for. De fleste af projektets delaktiviteter er nu sat i gang og detailplanlagt. Således forventes hele projektet at blive afviklet i det omfang og kvalitet som forudsat. Der afvikles jævnlige møder med partnerne i øst og vest, og det har skabt gode muligheder for erfaringsudveksling og udnyttelse af ressourcer.

Kystoplevelsen på Djursland er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektet er forankret hos Destination Djursland, og projektperioden er 1. april 2015 – 31. marts 2016. Projektets mål er at arbejde videre med den stedbundne oplevelsesudvikling på udvalgte Oplevelsespladser og dermed at bidrage betydeligt til at sikre sammenhæng og fremhæve kystoplevelsen på Djursland. Aktiviteterne gennemføres som planlagt, og projektet er i positiv fremdrift. Etablering af oplevelsespladserne er overordnet forløbet som planlagt. Der har dog været behov for nogle ændringer i konceptet omkring samarbejdet for formidling og markedspladsen. Der arbejdes med videreudvikling af de to oplevelsespladser med hensyn til færdiggørelse af koncepterne, herunder skiltning, synliggørelse og fremtidig lokalt samarbejde. Gennemførelse af aktiviteter omkring synliggørelse og kommunikation er gennemført som forventet og i et tilfredsstillende omfang.

Værtskab i verdensklasse, er et af de projekter som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland. Projektet er forankret hos Ringkøbing-Skjern Kommune og projektperioden er 1. april 2015 – 31. marts 2016. Projektets mål er at skabe øget vækst og arbejdspladser gennem en helhedsorienteret tilgang til værtskab. Overordnet set er projektet i positiv fremdrift, og inde i en fase med stabilt aktivitetsniveau. Der er stor opbakning og interesse fra turismeerhvervet til de aktiviteter som der inviteres til. Destinationens aktører opleves som meget modne overfor videreudvikling og samarbejde. Destinationens medarbejdere er blevet opkvalificeret og der forventes som planlagt henover efterår/vinter at gennemføres en intensiv udviklingsproces med en bred vifte af erhvervsaktører.

Resultater

- Værtskab i verdensklasse har afholdt procesforløb og netværkstur for centrale aktører.
- Værtskab i verdensklasse har udarbejdet en professionel Brandbook for destinationen.
- Værtskab i verdensklasse har afholdt to presseture.
- Kystoplevelsen på Djursland har etableret og indrettet mobil markedsplads.

- Kystoplevelsen på Djursland har etableret og indrettet oplevelsesplads, og der er gennemført vandaktiviteter og surfskole.
- Kystoplevelsen på Djursland har gennemført en række af presseaktiviteter.
- Stærke turismekompetencer – kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse har udviklet 5 webskabeloner som grundlag for on-line tilstedeværelse.
- Stærke turismekompetencer – kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse har afholdt tema-dag med fokus på on-line design.

Sekretariatets vurdering

Projekter gennemføres som forventet.

Projekter 2007-2014

Erhvervsturisme

Resultatkontrakter med opfølgning

- [MCH Time World \(internationalt oplevelsesfyrtårn\)](#) (slutrapportering)
- [Business Relations+ Market \(Aarhus\)](#)
- [Business Relations+ Market – Vækst gennem øget erhvervsturisme til Region Midtjylland \(Herning\)](#)

Status

MCH TimeWorld er et af projekterne under Vækstforums satsning på udvikling af internationale oplevelsesfyrtårne i Region Midtjylland. Projektperioden er 1. maj 2011 til 30. juni 2015. I slutningen af 2014 besluttede Herning Byråd og Realdania hver at give 150 mio. kr. til projektet. I løbet af projektperioden er der blevet udarbejdet en række analyser, ideer og koncepter. Alle med det formål at afklare, om det giver mening at etablere et nyt internationalt oplevelsesfyrtårn i Herning Kommune. Der er nu udviklet et koncept for en oplevelsesattraktion med temaet tid, som er realiserbart og økonomisk bæredygtigt. Et koncept som har potentiale til at blive et internationalt fyrtårn og til at trække store investeringer til regionen.

Business Relations + Market (Aarhus) er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 1. oktober 2011 til 31. december 2015. Projektet går som planlagt. Et væsentligt fokusområde er Aarhus Universitetshospital, hvor der er omkring 1.100 forskere og overlæger, der udfører forskning og skaber resultater i international topklasse. Konkret samarbejder VisitAarhus med Institut for Klinisk Medicin om tiltrækning af konferencer. VisitAarhus har også fokus på et andet af regionens erhvervsmæssige styrkepositioner, nemlig landbrug og fødevarer.

Business Relations+ Market (Herning) er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 1. oktober 2011 til 31. december 2015, men Herning Kommune anmoder om tre måneders projektforlængelse (frem til 31. marts 2016). Det er projektpartnerenes vurdering, at en forlængelse af projektperioden vil sikre bedst mulig afvikling af planlagte aktiviteter og sikre, at opbyggede erfaringer kan overføres til fremtidige projekt- og udviklingsaktiviteter. Messen Formland er i perioden 2013-2015 blevet rebranded og det er lykkedes at tiltrække nye typer af udstillere. I august 2015 afholdt Formland Nordic Buzz. New Creative Business, hvor møde-, mode- og smykkevirksomheder fra hele Norden konkurrerede om prisen for henholdsvis bedste forretningside og mest gennemtænkte løsning i forhold til lokal produktion. Strate-

gjen for positionering af Herning som mødeby i Danmark (HerningMeansBusiness) er blevet videreudviklet i slutningen af 2014 og første halvår af 2015.

Resultater

- MCH TimeWorld har i projektperioden opbygget et nationalt og internationalt netværk inden for attraktionsbranchen samtidig med at egne kompetencer og viden er blevet opbygget.
- MCH TimeWorld projektet har givet anledning til at fokusere på mål og planer for områdets langsigtede udvikling, og hvordan sammenhængen mellem Herning by og MCH kan styrkes.
- Både Herning Kommune og MCH fortsætter arbejdet med at udvikle og realisere MCH TimeWorld efter resultatkontraktens udløb. Herning Byråd har øremærket 1 mio. kr. (af de 150 mio. kr.) til den fortsatte udvikling af TimeWorld i 2015.
- Business Relations+ Market (Aarhus) har hjulpet Danish Food Cluster i forbindelse med tiltrækningen af en stor konference, nemlig International Food and Agribusiness Management Associations (IFAMA) topmøde, som holdes i Aarhus i juni 2016.
- Business Relations+ Market (Herning) har med eventen Nordic Buzz været med til at understøtte opbygningen af Formland som et internationalt messebrand og sammen med de øvrige internationale aktiviteter på messen været med til at vende den negative udvikling i det internationale besøgstal på Formland. På Formland Autumn 2015 er der en fremgang i deltagende udenlandske forretninger på 72 % i forhold til året før.
- Udviklingsprocessen af HerningMeansBusiness har resulteret i et nyt grafisk udtryk, sprogversionering og videreudvikling af software, så markedsføring af en række nye produkter er blevet mulig. Udover at fungere som branding-, markedsførings- og salgsplatform er der integreret et nyt loyalitetskoncept rettet mod eksisterende og nye kunder.
- Business Relations+ Market (Herning) har tiltrukket European Hygenic Engineering & Design Groups næste verdenskongres. Den vil tiltrække omkring 300 internationale deltagere og afholdes parallelt med FoodTech i 2016.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatets vurdering, at MCH TimeWorld er godt på vej til at blive realiseret. Business Relations+ Herning og Aarhus er med til at løfte de to områders indsats, og selv om messemarkedet er under pres, så viser erfaringerne, at indsatsen virker. Projekterne under indsatsområdet Erhvervsturisme vurderes generelt som gode og af høj kvalitet.

Stærke Feriesteder

- [Stærke Feriesteder Øst \(Djursland – Vækst gennem oplevelser\)](#) (slutrapportering)
- [Stærke Feriesteder Øst \("Oplevelsesudvikling langs kysterne på Djursland"\)](#) (slutrapportering)
- [Stærke Feriesteder Vest \(Oplevelsesudvikling ved Ringkøbing Fjord\)](#) (slutrapportering)
- Stærke Feriesteder Vest (Skjern Å Naturturisme) (slutrapportering)

Stærke Feriesteder Øst (Djursland – Vækst gennem oplevelser) er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektet har løbet i perioden april 2012 – 31. august 2015. Baggrunden for projektet var at igangsætte en række tiltag, som skulle understøtte to strategiske indsatsområder for turismen på Djursland – "Afsætning og synliggørelse af Djurslands ferieoplevelser" og "Udvikling af ferieområdet Djursland". Projektet skulle udmøntes gennem fire sammenhængende indsatser, der tilsammen skulle øge konkurrenceevnen i turismen på Djursland. De fire sammenhængende indsatser er overordnet blevet gennemført til tiden, og har

over den 3-årige projektperiode formålet at bidrage til at løfte turismen på Djursland betragteligt. Ikke kun i form af vækst i antallet af overnatninger og turismeforbrug, men også i form af synlige indsatser med væsentlig indflydelse på profileringen og destinationsudviklingen af Djursland som kystferieområde. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Stærke Feriesteder Øst (Oplevelsesudvikling langs kysterne på Djursland) er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektet startede op den 1. september 2013 og er afsluttet den 31. august 2015. Projektet har over den 2-årige projektperiode skabt nye tiltag i turismen på Djursland, der understøtter og synliggør positionen som kystferieområde med attraktive kyster og oplevelsesmuligheder. Det har bidraget til øget forbrug blandt eksisterende gæster, en øget jobskabelse og tiltrækning af nye højtforbrugende målgrupper – effekter der samlet set skaber vækst i turismen på Djursland. Samtidig har projektet også medført synergieffekter i form af øget opmærksomhed omkring turismens betydning og en betydelig opmærksomhed blandt turismens interessenter på og omkring Djursland. Djursland – som stærkt feriested i Øst – har, via projektets indsatser fået sin position som et attraktivt ferieområde i Danmark og på udvalgte udenlandske markeder, underbygget. Det har skabt et grundlag for yderligere vækst og skabt forankret viden til gavn for det videre arbejde med turismeudviklingen i området. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Stærke Feriesteder Vest (Oplevelsesudvikling ved Ringkøbing Fjord) er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 11. april 2012 til 30. juni 2015, og er dermed afsluttet. Projektet har bestået af delprojekterne Energivenlige Feriehuse, Fremtidens Superstrand, Ringkøbing Fjord Oplevelsesnet, Synlighed og Mikrodestination Bork Havn. Projektet er gennemført over en 3-årig periode, hvor der er udviklet en række nye turismeprodukter, gennemført en række analyse og processer som har skabt grobund for en øget professionalisering af turismen, samt implementeret en række strategiske markedsføringstiltag. Projektets formål har været at skabe vækst i turismen i Region Midtjylland, og dette mål er opfyldt. Antallet af overnatninger i Ringkøbing-Skjern kommune fra 2011 til 2014 er vokset med knap 200.000, hvilket indikerer en væsentlig vækst. Ligeledes forventes en væsentlig stigning i turismens omsætning og antal fuldtidsbeskæftigede. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Stærke Feriesteder Vest (Skjern Å Naturturisme) er et af de projekter, som udmønter Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 1. juli 2013 til 30. juni 2015. Projektet har arbejdet med at bringe de stedbundne potentialer og lokale aktører i spil med henblik på profilering og synliggørelse af ikke udnyttede turismemuligheder, primært i Skjern Å området. Aktiviteterne var for nogles vedkommende forholdsvis længe om at komme i gang, men ved projektafslutning er alle aktiviteter gennemført som planlagt. Endvidere er alle aktiviteter gennemført i en kvalitet som forudsat, dog således at antallet af pakketeringer ikke nåede det fastsatte antal, samt at to cykelhotspots efter aftale blev til et. Den organisatoriske opbygning er forløbet som planlagt og har givet et værdifuldt samarbejde mellem Ringkøbing Fjord Turisme, Kultur, Natur & Fritid og de involverede aktører. Et samarbejde der fortsættes ud over projektperioden. Det vurderes at Skjern Å Naturturisme projektet har haft en særdeles positiv effekt på naturturismens muligheder og de lokale aktørers samarbejde i Skjern Å området. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Resultater

- Stærke feriesteder Øst (Djursland vækst gennem oplevelser) har udviklet og implementeret en international brandingplatform og en brandbook om brandet *"Djursland – Det Vilde Dan-*

mark" i samarbejde med områdets turismeaktører.

- Stærke feriesteder Øst (Djursland vækst gennem oplevelser) har etableret et aktør-netværk og gennemført afsætningsfremmende aktiviteter i netværket. Der er udviklet 3 natur- og aktivitetsbaserede temaportaler, der er udviklet nyt kort – og informationsmateriale til synliggørelse af udbuddet af oplevelser og aktiviteter i naturen.
- Stærke feriesteder Øst (Djursland vækst gennem oplevelser) har produktudviklet en række oplevelsesplatforme i relation til kyst, by og havn på udvalgte nedslagspunkter på Djursland.
- Stærke feriesteder Øst (Djursland vækst gennem oplevelser) har udviklet og gennemført målrettede tiltag med det formål at skabe synlighed og kendskab i Tyskland, Norge, Sverige og Holland. Tiltagene har haft fokus på at skabe øget afsætning af Djursland som ferieområde.
- Stærke Feriesteder Øst (Oplevelsesudvikling langs kysterne) har etableret 2 oplevelsespladser i Bønnerup og Femmøller med udgangspunkt i fælles skabelon og med 2 temaprodukter. Der er foretaget levende formidling på de to oplevelsespladser i sommeren 2014 og efterfølgende i sommeren 2015.
- Stærke Feriesteder Øst (Oplevelsesudvikling langs kysterne) har skabt øget fokus på oplevelser langs Djurslands kyster i form af pressetiltag, beskrivelser og formidling.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatets vurdering, at projekterne er gennemført tilfredsstillende.

Mersalg

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Grøn Vækst Limfjorden \(Enjoy Limfjorden\)](#) (slutrapportering)
- [Gudenåen – en strøm af oplevelser](#) (slutrapportering)
- [Hærvejen – en international destination for cykel- og vandreturisme](#) (slutrapportering)
- Midtjysk Turisme (2015)

Status

Grøn Vækst Limfjorden (Enjoy Limfjorden) er et af de tre Mersalgprojekter, som er en del af udmøntningen af "Handlingsplan 2015 - Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 2. april 2012 til 30. juni 2015. Projektet har opbygget en fælles brandingplatform. Herunder en fælles brand-story med matchende designmanual. Dette fælles udtryk har siden været omdrejningspunktet for den fælles markedsføring af området. Under denne proces blev områdets fællesnævner udpeget. De har efterfølgende været centrale i det fælles budskab; fjorden, havnene, de lokale fødevarer og cykelturismen. Projektet har etableret et velfungerende samarbejde mellem turistaktører i de fire kommuner. Projektet har etableret en række salgbare produkter rettet mod specifikke målgrupper og etableret en velfungerende hjemmeside. Desuden har projektet gjort et stort arbejde for at få turistaktørernes kompetencer opgraderet i forhold til online markedsføring. En anden markant aktivitet i projektet har været en dedikeret indsats omkring synlighed via de sociale medier - Facebook og Instagram som de mest kendte. Desuden har projektet arbejdet målrettet med bloggere som led i markedsføringen. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Gudenåen – en strøm af oplevelser er et af de tre Mersalgprojekter, som er en del af udmøntningen af "Handlingsplan 2015 - Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 1. juni 2012 til 30. juni 2015. Projektet har bestået af fire delinitiativer: 1) kvalitets- og partnerskabsudvikling, 2) pro-

duktmodning, 3) branding, markedsføring, presse/pr og afsætning og 4) implementering og viden-spredning. Der har været fokus på samarbejde, viden og kompetencer og udvikling af nye produkter, hvilket tilsammen har givet en øget professionalisering af erhvervet. Slutregnskab afventer godken-delse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilags-kontrol (forventes medio december 2015).

Hærvejen – en international destination for cykel- og vandreturisme er et af de tre Mersalgsp projekter, som er en del af udmøntningen af "Handlingsplan 2015 - Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland". Projektperioden er 1. januar 2013 til 30. juni 2015. Projektet har i 2015 gennemført en stor markedsfø-ringsindsats på det tyske, norske og hollandske marked. På det tyske marked er der købt VisitDenmark-kampagner, der er skræddersyet til Hærvejsprojektet. Projektet har i samarbejde med det nordjyske hærvejsprojekt etableret en såkaldt App, hvor der dels er kort og dels inspiration til oplevelser langs Hærvejen. Der er gennemført færre erhvervsservicebesøg hos virksomheder end planlagt, men i for-bindelse med arbejdet med pakketering er der gennemført en række besøg hos virksomheder. Det er der kommet tre konkrete pakker ud af og de er nu til salg hos anerkendte danske udbydere af både cy-kel- og vandreferier. Man kan ligeledes købe pakkerne via Hærvejens hjemmeside. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Midtjysk Turisme er i perioden 1. januar 2012 til 31. december 2015 regional operatør og har til opgave at understøtte og medvirke til at gennemføre Vækstforums "Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turis-men i Region Midtjylland. Som konsekvens af Lov om dansk turisme (fra december 2014) er der sket en omstrukturering af dansk turisme med oprettelse af tre udviklingsselskaber indenfor forretningsom-råder Kyst & Natur, Møde & Erhverv og Storbyturisme. Det betyder også, at Midtjysk Turisme lukker pr. 31. december 2015. Efter beslutningen om at nedlægge Midtjysk Turisme har flere ansatte fundet nyt job, mens andre medarbejdere er overflyttet til andre organisationer for fortsat at løse opgaver for en-ten Midtjysk Turisme eller for Region Midtjylland. Pr. 1. september er der fortsat en medarbejder hos Midtjysk Turisme, som løser opgaver i forbindelse med Turismekonferencen 2015 og den tilhørende uddeling af turismevækstpriser.

Resultater

- Enjoy Limfjorden står i dag – opgjort i Visit Danmarks seneste Destinationsmonitor – som den 7. største turistdestination i Danmark målt på overnatninger, og der har været en vækst det se-neste år på 4,2 %.
- Enjoy Limfjorden har fulgt TV-produktionen Nordic Cookery med den kendte kok Tareq Taylor (som har været vist for 80 mio. seere verden over via BBC Lifestyle) op med en kokebog samt et magasin om Limfjordens lokale fødevarer (fx muslinger, østers, lam, ost og øl).
- Enjoy Limfjorden har arbejdet målrettet med cykelturismen, bl.a. er de eksisterende tilbud og ruter blevet koordineret for bedre sammenhæng og fælles markedsføring og der er udarbejdet målrettede pakketilbud med bl.a. bagagetransport og forplejning. De mange tilbud er gjort synlige og tilgængelige på Oplevelsesbooking og markedsført via de fælles kampagner i samar-bejde med bl.a. VisitDenmark og udvalgte agenter på nærmarkederne.
- Gudenåen – en strøm af oplevelser har afholdt en afslutningskonference med over 100 delta-gere.
- Gudenåen – en strøm af oplevelser har gennemført en interessentanalyse, som konkluderer, at turismeaktørerne har fundet arbejdet relevant. En stor andel ser fortsat behov for en samlende organisation til at varetage udviklings- og markedsføringsopgaver. En stor andel anser ligele-des Gudenåen som et potentiale for deres forretningsudvikling.

- Gudenåen – en strøm af oplevelser har udviklet 10 pakker, herunder tre luksuspakker. Projektet har desuden gennemført en række markedsføringsaktiviteter på både det norske, svenske, tyske, hollandske, engelske og danske marked.
- Hærvejen – en international destination for cykel- og vandreturisme har i samarbejde med Hærvejsprojektet i Syddanmark samlet viden og erfaring i en "værktøjskasse", der er delt ud til 100 relevante aktører langs Hærvejen. Desuden er materialet frit tilgængeligt for alle på Hærvejens hjemmeside.
- Hærvejen – en international destination for cykel- og vandreturisme har produceret en flyer på tre sprog, der er tænkt som appetitvækker til at søge mere viden om Hærvejen. Flyeren er trykt i 150.000 styk og distribueret til aktører, turistbureauer, relevante samarbejdspartnere og desuden er flyeren på det tyske marked sendt ud sammen med fagligt relevante medier.
- Hærvejen – en international destination for cykel- og vandreturisme har i samarbejde med aktører og turoperatører udviklet en række turpakker, der løser en af de væsentligste udfordringer på Hærvejen, nemlig bagagetransport. Der er udviklet både tre, fem og otte dages ture for vandrere, og kortere og længere cykelture. Desuden er der på workshops udviklet mere lokale tur- og oplevelsesforslag. På afrapporteringstidspunktet (30. juni 2015) er der solgt cirka 200 pakketure.
- Hærvejen – en international destination for cykel- og vandreturisme har i samarbejde med TV-selskabet DK4 produceret en TV-udsendelse af en halv times varighed, som er blevet sendt ti gange i løbet af sommeren.
- Midtjysk Turisme er stort set lukket pr. 30. juni 2015, og derfor er de fleste opgaver (undtagen planlægning af Turismekonferencen 2015 og TurismeVÆKSTprisen) stort set ophørt.
- Midtjysk Turisme har overdraget www.dendigitaleværktøjskasse.dk/ til Væksthus Midtjylland, som viderefører og opdaterer den digitale værktøjskasse.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatet vurdering, at Mersalgsp projekterne (Gudenåen, Hærvejen og Limfjorden) trods problemer med administration i forhold til de såkaldte "Grøn Vækst" midler (tilskudsordningen "Nye arbejdspladser" under NaturErhvervstyrelsens 200 mio. kr. pulje for regioner og kommuner) er nået i mål med aktiviteterne. Der er udviklet en række nye produkter og pakker sammen med en række aktører i de tre områder, og der er gennemført en række markedsføringsindsatser på nærmarkederne.

Turisme i landdistrikter og yderområder

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Børnebondegård Horsens](#) (slutrapportering)

Status

Projektet er afsluttet den 18. juli 2015. Formålet med projekt Børnebondegård Horsens er at give børn, børneinstitutioner, dagplejemødre og skoleklasser m.m. let adgang og kontakt til husdyr og dermed give bedre forståelse for den animalske fødevareproduktion og bevidstgøre om betydningen af dyrevelfærd bl.a. gennem pasning af dyr.

Resultater

- Der er etableret en række udendørs faciliteter til børnebondegårdens dyrehold i form af anlæg af indhegninger til husdyr og kæledyr og stisystemer mellem indhegningerne.
- Der er i ubenyttede driftsbygninger etableret indendørs faciliteter til undervisningsformål, toiletter m.m.
- Der er etableret et selvstændigt madpakkehus, hvor foreningens medlemmer, børnehaveklasser, skoleklasser m.m. kan spise medbragt mad. Med projektet er der skabt rammerne for at give børn, børneinstitutioner, dagplejemødre, skoleklasser m.m. let adgang til kontakt med og gode oplevelser med almindelige husdyr og kæledyr.
- Projektet er etableret som en almennyttig forening, der har over 345 medlemmer. Der er etableret et tæt samarbejde med børnehaver, skoler, efterskoler, ungdomsskole m.m.
- Børnebondegården har et tæt samarbejde i lokalområdet blandt andet med 4H med deltagelse i Østjysk Dyrskue. I juni måned 2015 havde Børnebondegården mere end 1.000 besøgende.

Sekretariatets vurdering

Slutrapporteringen viser, at projektet indholdsmæssigt fuldt ud har levet op til kravene. Projektet har som en betydningsfuld ekstra effekt inddraget personer fra udsatte grupper i arbejdet, hvorfor der arbejdes videre på at etablere en socialøkonomisk enhed. Slutregnskab afventer godkendelse af LAG regnskab hos Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der gennemfører fuld bilagskontrol (forventes medio december 2015).

Innovation og Forretningsudvikling

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Vækstforum vil med indsatsen skabe bedre rammer for, at de midtjyske virksomheder kan udvikle deres forretningsgrundlag og arbejde systematisk og strategisk med innovation og løsninger på samfundsmæssige udfordringer, der kan være nøglen til fremtidig vækst og velfærd. Vækstforum vil samtidig understøtte, at virksomhederne videreudvikler bedre strategiske- og ledelsesmæssige kompetencer, et større globalt udsyn og mere effektive processer.

Indsatsområdet omfatter i denne statusperiode videreførelse af en række eksisterende initiativer og projekter inden for innovation og forretningsudvikling. Projekterne vurderes overordnet at blive gennemført på tilfredsstillende vis.

Handleplan 2015

Resultatkontrakter med opfølgning

- [Internationalisering af midtjyske virksomheder 2](#)
- [Fremtidens industrielle forretningsmodeller - FIF 2](#)
- [VidenFacilitatorMidt](#)

Status

Internationalisering af midtjyske virksomheder – fra 1. april 2015

Projektet er påbegyndt 1. april 2015 og består i en indstationering af en medarbejder fra Eksportrådet hos Væksthus Midtjylland med henblik på at midtjyske virksomheder kan få en nem og direkte adgang til Eksportrådets ydelser og mange repræsentationer i udlandet. Projektet ligger i forlængelse af det pr. 31. marts 2015 afsluttede projekt Internationalisering af midtjyske virksomheder, som også indebar indstationering af en internationaliseringsvejleder fra Eksportrådet hos Væksthus Midtjylland. Det nye projekt er ét-årigt og gennemføres alene for regionale midler og for midler fra Udenrigsministeriet, Eksportrådet. Der har således været tale om en "sømløs" overgang mellem de to projekter.

Med hensyn til resultater bemærkes, at medarbejderen i de fem måneder har haft møder med relativt færre virksomheder i forhold til tidligere. Det forventes dog, at resultatkravene med hensyn til møder med unikke virksomheder vil kunne blive nået. Det bemærkes endvidere, at et stort antal af de vejledte virksomheder efterfølgende har benyttet tilbud hos Eksportrådet, lige som det må vurderes som positivt, at en betydelig del af de vejledte virksomheder er eksportuerfarne. Nogle eksporterende virksomheder, som ikke tidligere har kendt til Eksportrådet, har gennem projektet fået kendskab til dette og er begyndt at benytte dets ydelser. Internationaliseringsvejlederen har også medvirket i syv kollektive virksomhedsarrangementer.

Fremtidens Industri – industrielle forretningsmodeller – FIF 2

Initiativet bygger på erfaringer fra FIF I og gennemføres af et konsortium bestående af VIA UC som tovholder med Væksthus Midtjylland, Dansk Industri – Industrisamarbejdet, Aarhus Universitet samt Innovationsnetværket for Produktion ved CenSec som partnere. Formålet er at kvalificere og øge antallet af vækstvirksomheder inden for fremstillingsindustrien i Midtjylland. Projektet løber i perioden fra 1. januar 2015 (reel opstart juni 2015) og er forlænget til 30. juni 2016.

Resultater

5 konsulentvirksomheder er tilknyttet initiativet efter udbud. Der er siden opstart gennemført 35 vækstkortlægninger. Af væksttjek er 2 færdiggjorte, 15 er igangsat og 19 er planlagt med virksomheder i oktober/november på de såkaldte vækstpitch (basecamp). 2 vækstgrupper forventes igangsat i september 2015. 13 virksomheder er i gang med et vækstløft. Et nyt dialogværktøj med afsæt i Væksthjulet og målrettet produktionsvirksomheder er udarbejdet. Tilmed er udarbejdet en skabelon for vækstplaner, som anvendes i forbindelse med afslutning af forløb.

Sekretariatets vurdering

Projektet er kommet godt fra start og bygger videre på de positive erfaringer fra FIF I.

Sekretariatets vurdering

Overordnet set forløber projektet tilfredsstillende. Der er dog behov for en lille "kursændring", således at internationaliseringsvejlederen i højere grad retter fokus mod at etablere kontakt til et større antal virksomheder og dermed yderligere udbreder kendskabet blandt midtjyske virksomheder til Eksportrådet samt til benyttelse af Rådet. Dette vil så til gengæld måske i nogle tilfælde medføre en mindre intensiv vejledning af virksomhederne.

VidenFacilitatorMidt

Status

VidenFacilitatorMidt er igangsat pr 1. januar 2015 som en del af Vækstforums Handlingsplan 2015. Formålet er at øge innovationskraften i regionens små og mellemstore virksomheder gennem samarbejde med forskere om innovation. Initiativet bygger på erfaringerne fra "Program for vidensamarbejde – Genvej til ny viden" (2011-14), hvor en evaluering bl.a. dokumenterede, at facilitering øger mulighederne for at opnå forretningsmæssig succes med vidensamarbejde. Initiativet er et regionalt supplement til "InnoBooster", det nye nationale program for vidensamarbejde. Et nyetableret netværk af facilitatorer tilbyder vejledning, matchmaking og facilitering til virksomheder, der opnår statslig støtte til vidensamarbejde.

Resultater

Facilitatornetværket har hidtil medvirket ved 47 ansøgninger til Innoboster-programmet., mens yderligere 35 forløb forventes igangsat inden for kort tid. Der er taget initiativ til at udvikle en særlig facilitatoruddannelse og truffet aftale om ekstern evaluering/følgeforskning af initiativets fremdrift og resultater.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatets vurdering, at initiativet lever op til forventningerne og er en væsentlig årsag til, at Region Midtjylland aktuelt tegner sig for 45 % af alle bevilgede InnoBooster-forløb i Danmark

Projekter 2007-2014

Initiativer inden for Innovation og forretningsudvikling

- Virksomhedsrådgivning, netværk og øget internationalisering
- Øget innovation i de midtjyske virksomheder
- Morgendagens forretningsområder

Virksomhedsrådgivning og netværk og øget internationalisering

Resultatkontrakter med opfølgning

Virksomhedsrådgivning og netværk

- Industry Smart Centre Randers (ISCR)

Øget internationalisering

- [Globalmidt](#)
- [Internationalisering af midtjyske virksomheder 1](#)
- Europe Enterprise Network
- Foreningen Vestdansk Investeringsfremme
- Eurostars

Fremtidens industri

- Fremtidens industrielle forretningsmodeller - FIF 1
- [Fremtidens industri - Image](#)
- [Dansk Produktions Univers](#)

Industry Smart Centre Randers (ISCR)

Status

Projektet er blevet forlænget fra den 30. juni til den 31. august 2015, og er nu afsluttet. Projektet er støttet af Fornyelsesfonden; og Vækstforum Midtjylland medfinansierer 15 % af det totale budget. ISCR's formål er at tilføre industriel, forretningsmæssig viden til industrivirksomheder i Randers kommune via private rådgivningsydelser og netværksaktiviteter, således at fremstillingsvirksomhederne i Randers kommune øger konkurrencekraften og beskæftigelsen.

Resultater

Projektet har medført, at virksomhederne har fået flere og stærkere relationer til andre virksomheder i området. Ydermere har virksomhederne øget deres vækst og omsætning samt fastholdt deres produktion, arbejdspladser samt beskæftigelse. Projektet havde et mål om at skabe 350 arbejdspladser, hvilket ikke er nået pga. ufordelagtige konjunkturer i projektperioden. Projektet har nået måltallene for aktiviteterne på nær inden for "Kapitaladgang", som virksomhederne ikke har været interesserede i at deltage i.

Sekretariatets vurdering

Projektet er blevet gennemført på tilfredsstillende vis, og enkelte aktiviteter forventes at fortsætte i andet regi efter projektets afslutning.

Øget internationalisering

Globalmidt

Status

Væksthus Midtjylland er operatør på GLOBALmidt og med Agro Business Park, Via University College og Midtjyllandskontoret i Bruxelles som programpartnere.

GLOBALmidt blev afsluttet den 31. august 2015. En enkelt aktivitet - forprojekter til Eurostars og til SMV instrumentets fase 1, fortsætter dog frem til 31. december 2015. Programmet har været operati-

onelt siden marts 2013. Dog skete der forsinkelser med hensyn til start på nogle af hovedaktiviteterne, fordi to af projektpartnerne, Eksportforeningen og Håndværksrådet, sidst på foråret 2013 trak sig ud af projektet.

Resultater

Programmet består af 10 hovedaktiviteter, og aktivitetsmålene er blevet opfyldt. Der er løbende sket visse justeringer af måltallene for de enkelte aktiviteter, således blev måltallene nedskrevet for aktiviteterne Business missions til nye vækstmarkeder og Eksportcoaching, men opskrevet for internationaliserings-pakkerne. Bevillingerne til programmet fra ERST og Region Midtjylland er blevet udnyttet fuldt ud.

Programmet er nået ud til en stor målgruppe, i alt har over 700 unikke virksomheder modtaget et eller flere af programmets tilbud. Mange af disse virksomheder kan karakteriseres som vækstvirksomheder og vækstboblere, hvoraf en del ikke tidligere har gjort brug af Væksthusets tilbud.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatets opfattelse, at programmet har været en succes på trods af visse opstart vanskeligheder. Programmets ydelser har vist sig at være attraktive for virksomhederne, herunder for virksomheder der ikke tidligere har gjort brug af erhvervsfremmesystemet. Endvidere har programmets mange forskelligartede ydelser vist sig at være velegnet til at kitte forskellige tilbud sammen, både nogle af programmets tilbud og andre internationaliseringstilbud fx Eksportrådets tilbud, således at der er blevet skabt værdi for virksomhederne. Særligt succesfulde aktiviteter har været Markedsbegøgene og Internationaliseringspakkerne (tilskud til individuel rådgivning vedr. internationalisering).

Det kan anbefales at fortsætte med et virksomhedsrettet eksport- og internationaliseringsprogram, og at dette indeholder en række af ydelserne under GLOBALmidt. Det er dog samtidigt en opgave løbende at tilpasse disse ydelser, dette gælder fx de ydelser som sigter på kompetenceudvikling, og at udvikle nye tilbud under hensyntagen til ændrede vilkår for virksomhederne på grund af den hurtige globale udvikling.

Internationalisering af midtjyske virksomheder – til 31. marts 2015

Status

Eksportrådet har siden 1. august 2008 haft en medarbejder indstationeret hos Væksthus Midtjylland med henblik på at gennemføre eksport- og internationaliseringsafklarende samtaler med midtjyske virksomheder samt henvise disse til Eksportrådets tilbud eller til andre relevante ydelser. Projektet blev afsluttet 31. marts 2015. Medarbejderen har årligt gennemført ca. 160 møder med virksomheder med henblik på problemafklaring i forhold til eksport og internationalisering samt taget initiativ til eller medvirket i en lang række eksportorienterede arrangementer, fx konferencer, workshops og såkaldte export steps med fokus på bestemte markeder.

Resultater

Møderne har ført til at en betydelig del af de vejledte virksomheder efterfølgende har benyttet sig af Eksportrådets ydelser eller af et af Væksthusets andre tilbud. Effekten af programmet er dokumenteret af forskellige evalueringer, således viste en analyse gennemført af konsulentfirmaerne Pluss Leadership og eStatistik, at 85 virksomheder som i 2010 havde modtaget vejledning af internationaliseringsrådgiveren i perioden frem til og med 2013 gennem øget eksport havde haft en vækst i beskæftigelsen på 13 % og skabt 245 nye jobs.

Projektet har været finansieret af midler fra Regionalfonden, Staten og Region Midtjylland, hvis bevilling blev fornyet i 2011. Der er et mindre forbrug hos Region Midtjylland på 23.039 kr.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatets opfattelse, at projektet har været en succes, idet midtjyske virksomheder har fået en nem og direkte kontakt til Eksportrådet og dets mange repræsentationer, og de har gjort mere hyppigt brug af disse tilbud i forhold til tidligere. Samtidig er der gennem den internationale platform på Væksthus Midtjylland sket en samordning og en styrkelse af bestræbelserne for at fremme midtjyske virksomheders eksport og internationalisering. Projektet har været et vigtigt led heri. Det anbefales derfor, at projektet fortsættes.

Europe Enterprise Network

Status

"Enterprise Europe Network" (EEN) har etableret et bredt nationalt dækkende konsortium for de kommende år. Konsortiet består af partnere fra alle 5 regioner og medfinansieres også af Erhvervsstyrelsen. Region Midtjylland medfinansierer de midtjyske partnere med 20 % af budgettet. De midtjyske konsortiepartnere er Agro Business Park (ABP) i Foulum og Væksthus Midtjylland. Der er netop udarbejdet en samarbejdsaftale der dækker 2015 -16 mellem EEN og de fem regioner.

Resultater

EEN er blevet etableret i det nye konsortium og der vil blive afrapporteret i forhold til den indgåede samarbejdsaftale ved næste afrapporteringsperiode.

Sekretariatets vurdering

EEN har med et bredt nationalt konsortium fået et godt fundament for fortsat at opnå gode resultater.

Foreningen Vstdansk Investeringsfremme (FVI)

Status

FVI er finansieret af de tre vstdanske regioner, der sikre en landsdækkende investeringsfremmeindsats koblet op på Invest in Denmark. Der er 9 regionale projektledere ansat og placeret i Vstdanmark for at fremme udenlandske virksomheders etablering og investeringer her.

Resultater

Jobmålet i resultatkontrakten for 2015 mellem Invest in Denmark og FVI er 1.400 skabte eller fastholdte arbejdspladser i Vstdanmark over tre år, det vil sige 465 i gennemsnit om året. Målet for antallet af jobs er blevet hævet efter ansættelsen af en niende medarbejder. Der har i 2015 været flere succeshistorier i det vstdanske, blandt andet blev det offentliggjort at Apple har valgt at etablere et datacenter i Viborg kommune og investerer ca. 6,3 mia. kr. i anlægget.

Det er ansat en niende regional projektleder med fokus på fødevarerområdet. Den nye medarbejder vil få sin base i Aarhus ved Danish Food Cluster, for at sikre en god forankring til vidensinstitutioner og branchen.

Sekretariatets vurdering

Det er sekretariatets vurdering at samarbejdet er frugtbart og viser fortsat gode resultater i forhold til jobskabelsen i Vstdanmark.

Eurostars

Status

Regionsrådet bevilgede på møde den 29. maj 2013 efter indstilling fra Vækstforum truffet på møde den 15. april 2013 to mio. kr. til Væksthus Midtjylland til eventuel medfinansiering af 2-3 midtjyske virksom-

heders deltagelse i Eurostars projekter i 2013 og 2014. Baggrunden var at det på grund af stigende interesse for Eurostars programmet så ud til, at den statslige danske bevilling til medfinansiering af Eurostars projekter ikke ville være tilstrækkelig til at medfinansiere alle støtteværdige projekter. Der har ikke mindst været et stigende antal Eurostars projekter med deltagelse af midtjyske virksomheder.

Imidlertid viste det sig, at Staten i årene 2013-2015 foreløbig har kunnet medfinansiere alle Eurostars projekter med dansk deltagelse, og herunder også Eurostars projekter med deltagelse af midtjyske virksomheder. Årsagen hertil er først og fremmest, at Forsknings- og Innovationsstyrelsen har fået fordoblet den statslige bevilling til medfinansiering af Eurostars projekter fra 10 mio. kr. til 20 mio. kr. på årsbasis.

Bevillingen tilbageføres.

Midtnet Kina

Status

Midtnet programmet er afsluttet, men der er nedsat en forprojektgruppe, som er kommet med input og anbefalinger til hvordan et kommende Midtnet program skal etableres.

Ved at fokusere på viden og hvordan viden kan øge virksomhedernes muligheder og innovation i forhold til et marked som det kinesiske, har indsatsen været et supplement til de traditionelle eksportrettede programmer og primært fokuseret på eksportforberedelse og projektmodning. Forprojektgruppen har sit sidste møde den 12. november hvor den endelige annonceringstekst af initiativet skal drøftes. Der er arrangeret en matchmaking tur til Shanghai for vidensinstitutionerne i regionen, der skal åbne mulighed for at komme tættere på de relevante og førende vidensinstitutioner i Shanghai og herigennem viden om hvilke udfordringer, der står øverst på den kinesiske dagsorden.

Fremtidens industri

Fremtidens Industri – industrielle forretningsmodeller – FIF 1

Status

Initiativet gennemføres af et konsortium bestående af VIA UC som tovholder med Væksthus Midtjylland, Aarhus Universitet samt Fremstillingsindustrien, en del af Dansk Industri, som partnere. Formålet er at flere produktionsvirksomheder realiserer et vækstpotentiale gennem direkte og indirekte eksport. Initiativet løber i perioden fra 1. september 2013 til 30. september 2015.

Resultater

Projektet afleverer slutrapport den 30. november 2015.

Sekretariatets vurdering

Afventer slutrapport.

Fremtidens Industri - Image

Status

Initiativet er gennemført af et konsortium bestående af Mercantec i Viborg (tovholder), Aarhus Tech i Aarhus, Herningsholm i Herning samt Tradium i Randers. Udvalgte dele er gennemført i regi af den landsdækkende kampagne "Hands On". Målet er dels at forbedre industriens image, dels profilere de job- og karrieremuligheder en erhvervsuddannelse giver adgang til. Initiativet løber fra 1. september 2013 og er afsluttet 15. juni 2015.

Resultater

Gennem Imagekampagnen er der sat en proces i gang og skabt et godt fundament for et videre arbejde. Der er lagt op til et fælles samarbejde mellem erhvervsskolerne i Region Midtjylland omkring hjemmesiden drøm.større.dk og der er sat en proces i gang i forhold til udsendelse af en ny Drøm Større avis i oktober 2015 til 250.000 husstande. Undervisningspakken "Vindmøllen" er afprøvet på ca. 150 elever i folkeskolen. Alle tre undervisningspakker "Vindmøllen", "Pumpefabrikken" og "Industriens udvikling" ligger på drømstørre.dk. Til spredning af pakkerne er udarbejdet en A4 folder til alle folkeskoler, efterskoler, friskoler, private skoler og UU-centre i RM. I alt 7000 foldere er udsendt. Et afsluttende "Drøm Større" seminar blev afholdt 10. juni 2015.

Sekretariatets vurdering

Vurderingen er, at initiativet med koblingen til den landsdækkende kampagne "Hands-On" har givet god synergi, at hjemmesiden har mange relevante informationer, herunder spændende cases, at undervisningspakkerne er veludviklede og kan give et godt afsæt for drøftelser om muligheder i industrien, hvis blot folkeskolerne vil anvende dem i undervisningen. Det er positivt, at der nu arbejdes på en ny Drøm Større avis.

Fremtidens Industri - Dansk Produktions Univers

Status

Formålet med projektet "Udviklingsomkostninger i forbindelse med etablering af Dansk Produktions Univers" er at fremme etablering og udvikling af produktionsvirksomheder med henblik på at fastholde og udvikle produktionsarbejdspladser i Danmark. Konkret skal der i projektet udvikles en række overblik-, proces- og tavleværktøjer målrettet små og mellemstore virksomheder og iværksættere i produktionserhverv. Dansk Produktions Univers er kontraktbærer og projekter løber i årene 2014-2016.

Resultater

Konceptudviklingsmodellen er testet med positivt resultat og nu færdigudviklet. Overblik- og udviklingsmodellen for SMV'er er siden sidst anvendt i strategiforløb i to virksomheder med gode resultater. Overbliksmodellen for iværksættere er nu færdigudviklet og skal testes på flere iværksættere. Værdikædespillet er tilrettet og skal nu testes på potentielle virksomheder. I alt 12 forskellige tavledesigns er udviklet og opdateret, som præsenteres i showroom for virksomheder og andre interesserede.

Sekretariatets vurdering

Det er vurderingen, at projektets udvikling af koncepter og værktøjer målrettet små og mellemstore produktionsvirksomheder kører planmæssigt.

Morgendagens forretningsområder

Resultatkontrakter med opfølgning

- More.Creative (tidligere Kreative Partnerskaber)
- [Rethink Business – Design for Disassembly](#)
- [Rethink Business – ReUse Waste Resources Aarhus](#)
- [Rethink Business – Lisbjerg – en modelby for cirkulær økonomi](#)

More Creative

Status

Den overordnede status på projektet pr. september 2015 er, at projektet forløber planmæssigt. Aktiviteterne gennemføres til tiden og i overensstemmelse med de forudsatte forventninger til omfang og kvalitet. Budgettet følges som aftalt.

Resultater

I 2015 har More Creative indtil videre ført til videreudvikling af klyngerne Headstart Fashion, The Architecture Project, Business By Design, Gastronomisk Forretningsudvikling og VÆVE samt de tre udviklingsprojekter Shareplay, Überwerke (tidligere Smarthouse og Videncenter for animation). Dertil kommer de tværgående aktiviteter som gennemføres af operatørskabet. I 2015 har dette blandt andet omfattet følgende aktiviteter:

- Udvikling af et koncept og format til Creative Business Academy (i samarbejde med 2017Academy m.fl). Creative Business Academy henvender sig til vækstlaget under vækstlaget og skal sikre, at flere iværksættere lykkes med at etablere egen virksomhed på et kvalificeret grundlag.
- Creative Executive Club er videreført fra 2014 med inspirerende morgenseminarer for virksomhedsledere og beslutningstagere om udviklingspotentialer i og omkring de kreative erhverv og den kreative økonomi.
- Udvikling af Next Level – et forretningsudviklingsforløb for veletablerede virksomheder, der søger nye horisonter i form af forretningsudvikling, innovation og vækst. Next Level er udviklet som et forretningsudviklingsforløb i netværksgrupper, hvor virksomhedsledere kan udveksle erfaringer og indsigter på tværs. Dette styrker klyngesammenholdet i den givne branche i regionen.
- Videreførelse af Den Kreative Arena – videndelingsplatformen, hvor de enkelte projektledere i klyngerne deler erfaringer og får inspiration og rådgivning udefra.

Sekretariatets vurdering

Aktiviteterne gennemføres til tiden og i overensstemmelse med de forudsatte forventninger til omfang og kvalitet. Budgettet følges som aftalt.

Rethink Business – Design for disassembly

Status

Projektet er et-årigt og løber til og med 2015 og bygger videre på erfaringerne fra Rethink Business i perioden 2012-2014 og Vækstforums vilje til at fremme Cirkulær Økonomi. Projektets fokus er at identificere og hjælpe virksomheder til at skabe grønne forretningsmodeller med afsæt i *bedre design*. Intentionen er at bruge materialer og produkter, der er så rene som muligt, og sikre at produkterne kan repareres, fornyes og genbruges så længe som muligt – og siden, når de er udtjent, kan skilles ad i så rene ressource bestanddele, som overhovedet muligt – og i bedste fald returneres til ny produktion. Målet er at øge den enkelte smv'ers energi- og ressourceeffektivitet, branding m.m. Projektet er medfinansieret af EU' regionalfond.

Resultater

Målene om at rekruttere, screene og arbejde specifikt med virksomhederne er i fuld gang. Projektet har haft kontakt til en bruttoliste på 55 virksomheder fordelt på 15 brancher og 15 kommuner. Der arbejdes som målsat konkret videre med 10 virksomheder, der pt. er ved at skærpe deres forretningsmodel efter

principperne for "designe for adskillelse og genbrug". Virksomhederne spænder lige fra strømpeproducenter, over byggevirksomheder til vandsengsproducenter. Der er ved at blive skabt en evalueringsramme, så læringen fra projektet opsamles og kan bruges i nye initiativer.

Sekretariatet vurderer

På trods af den relative korte tid som projektet har kørt, har operatør og tilknyttede underleverandører skabt en god fremdrift i forhold til de opstillede mål. Da projektet blev forsinket i sin opstart, vil operatøren anmode om udskydelse af afslutningen af projektet til marts 2016.

Rethink Business – Kommunepuljen

Status

Det virksomhedsrettede spor blev afsluttet ved udgangen af marts 2015. Der er udarbejdet evaluering og casesamling på dansk og engelsk. Det kommunerettede spor fortsætter i 2015 og 2016. Status omhandler denne del.

I Danmark udfører kommunerne mange vigtige miljø- og samfundsopgaver. Det medfører samtidigt et stort indkøb og forbrug af forskellige produkter og ydelser. Den position betyder, at kommunerne kan spille en vigtig rolle i omstilling til et mere bæredygtigt samfund. Fx gennem undervisning, miljøforvaltning, indkøbspolitik, erhvervsservice og ressourceplanlægning.

I kommunen kan arbejdet med cirkulær økonomi bl.a. føre til mere effektive og helhedsorienterede miljøløsninger, nye erhvervs- og beskæftigelsesmuligheder, nye arbejdsgange og procedurer samt nye alliancer og partnerskaber med virksomheder, borgere og foreninger - og økonomiske besparelser.

Der er af tre omgange igangsat i alt syv projekter på det kommunerettede spor med fokus på at fremme cirkulær økonomi. Fire projekter er pr. september 2015 afsluttet. Tre projekter er fortsat i gang.

I september 2015 er der annonceret efter yderligere projekter til at blive gennemført i 2016. Indstilling til vækstforum forventes i december 2015

Resultater

De afsluttede projekter er:

- Herning Kommunens projekt om genanvendelse af kommunalt arbejdstøj og vejledninger vedr. kommunale cirkulære indkøb, der er tilgængelig for alle offentlige institutioner i Danmark.
- Skanderborgs kommunes projekt "Etablering af online Værdicentral", en webshop for genbrugsmaterialer. Der er etableret en fysisk butik, ansat en dedikeret projektleder og der arbejdes med opkvalificering af medarbejderne. Etablering af den konkrete webshop er udskudt, da den har vist sig at være mere kompliceret og omkostningstung end først antaget. Værdifuld erfaring og læring er samlet hos kommune og RenoSyd og er via sekretariatet tilgængelig for alle.
- Skive kommunes projekt "Genbyg Skive" handler om værdibevarende genbrug af byggematerialer fra nedrivning. Det indebærer samarbejde med erhvervslivet om nænsom nedrivning, sortering, behandling, transport og videresalg. Der er udviklet nye forretningsmodeller og nye strategier og procedurer i kommunen.
- Samsø's kommunes "Pumper i cirkulær økonomi – Samsø som testside", hvor der er udviklet en kommunal politik for cirkulær økonomi, indkøb og koordinering. Desuden er Cirkulær Økonomi,

blevet indlejret i flere kommende projekter både inden for Cirkulær Bioøkonomi, der har fokus på erhvervseffekter i landbrug, bioraffinering, forarbejdning, gastronomi, turisme etc.

De igangværende projekter er.

- Aarhus Kommunes REWARA projekt, der endelig afrapporteres ultimo 2015. Startede i 2014
- Aarhus kommunes projekt "Lisbjerg – en modelby for cirkulær økonomi". Startede i 2015
- Syddjurs kommunes projekt "Fremtidens Hus". Startede i 2015

Aarhus Rewara - ReUse

Aarhus Kommune arbejder med projektet ReUse Waste Ressources Aarhus (REWARA). Projektet skal identificere vigtige affaldsstrømme og matche dem med aftagervirksomheder, der kan bruge materialerne i deres produktion. Desuden skal der arbejdes med kommunens indkøbspolitik. Projektet er sammentænkt med det mere borgerrettede forsøgsprojekt ReUse Center, som også indgår i udvikling af Aarhus som kulturhovedstad i 2017. Der foreligger analyser og rapporter. Arbejdet med at udarbejde operationelle retningslinjer vedr. indkøb og udbud er ikke færdigbearbejdet.

Projekt vedr. erhvervsrettet spor på ReUse er tidsmæssigt forsinket, på grund af ændrede opstart start af ReUse centret. I løbet af 2. halvår 2015 vil der være fokus på det erhvervsrettede spor på ReUse, på generel kommunikation af projektet samt på hvordan kommunen kommer videre efter REWARA. Den endelige rapportering foreligger ultimo 2015.

Aarhus – Lisbjerg

Aarhus Kommune samarbejder med boligforeningen Ringgaarden om at indarbejde principper for cirkulær økonomi i et boligbyggeri i Lisbjerg ved Aarhus. Kommunen opsamler læring og erfaring, der kan danne baggrund for formulering af cirkulære principper for den nye bydel i Lisbjerg.

Projektgruppen har holdt den første workshop, hvor der er indsamlet viden fra andre projekter, der enten lægger i tråd med eller i kontrast til projektet. Samtidigt er der produceret en bruttoliste med konkrete forslag til indsatsområder i demonstrationsbyggeriet.

Syddjurs – Fremtidens Hus

Syddjurs Kommune vil finde nye veje til at formidle og udbrede kendskabet til en række nye, cirkulære teknologier og produkter i byggeriet. Det er ambitionen, at projektet skal give erhvervslivet internationale forretningsmuligheder, baseret på de nye teknologier.

Projektet startede den 1. juni 2015, og arbejdet med formidlingskoncept, hjemmeside og optagelse af dokumentarfilm er godt i gang.

Sekretariatets vurdering

Sekretariatet vurderer, at Rethink Business – kommunepuljen er et initiativ, der for få midler er i stand til at knytte an til og forstærke erhvervsudviklingsaktiviteter, som kommunerne har gang i eller står overfor at sætte i værk. Dette gør, at engagement og vilje til at finde løsninger og skabe fremdrift er stor.

Iværksætter

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Vækstforum vil skabe bedre vilkår for, at der etableres flere nye virksomheder, og at flere af de nye virksomheder overlever og udvikler sig til nye vækstvirksomheder. En række analyser viser at iværksættere, der modtager rådgivning i forbindelse med etablering af virksomhed, har en større vækst i beskæftigelse og salg og en større overlevelsessandsynlighed. Indsatsområdet skal derfor sikre, at adgangen til rådgivning og risikovillig kapital for iværksættere og nystartede virksomheder forbedres.

Programydelseerne gennemføres som forudsat. Rådgivningsprogrammet STARTmidt Accelerator er under afslutning. Den Midtjyske Iværksætterfond har haft et meget højt aktivitetsniveau i denne periode og har fået tilført yderligere kapital, sådan at det fulde kapitaltilsagn nu er på 120 mio. kr. NAVITAS Science & Innovation – et unikt samarbejde og videnmiljø oprettet af Aarhus Maskinmesterskole, Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet og Incuba A/S i fællesskab – er nu veletableret og har igangsat ydelser og aktiviteter som forudsat.

Der er netop iværksat to nye programmer – Inkubatormidt, målrettet iværksættere i forsker-og udviklingsparker og et nyt rådgivningsprogram for vækstiværksættere. Begge programmer er i etableringsfasen og vil indgå i næste afrapportering.

Initiativer inden for Iværksætter

- Iværksætterrådgivning og kapital

Handleplan 2015

- Iværksætterprogram 2015
- Midtjysk Inkubatorprogram

Status

Begge programmer er i forsommeren 2015 bevilget af Erhvervsstyrelsen og er kommet godt i gang.

Sekretariatets vurdering

Projekternes fremdrift forløber tilfredsstillende.

Projekter 2007-2014

Iværksætterrådgivning og kapital

Resultatkontrakter med opfølgning

- STARTmidt Accelerator
- [Midtjysk Iværksætterfond](#)
- [Navitas Science & Innovation](#)

Status

Iværksætterprogrammet "STARTmidt Accelerator" afsluttes medio oktober 2015. Programmet havde til formål at øge andelen af vækstiværksættere samt øge overlevelsesraten for nye virksomheder gennem tilbud om viden- og kompetencetilførsel.

"STARTmidt Accelerators" hovedaktivitet udgøres af individuelle rådgivningsforløb til iværksættere og nystartede virksomheder og omfatter tilbud om køb af specialiseret rådgivning inden for områder som forretningsstrategi, markedsvurdering, strategiudvikling m.v. Herudover tilbydes iværksættere også deltagelse i vækstgrupper, netværk og Platoforløb.

"StartMidt Accelerator" indeholder desuden en række initiativer med fokus på kapitalformidling, herunder tilbud om tilknytning af en kapitalcoach for iværksættere med behov for risikovillig kapital, facilitering af Business Angels Netværk og afholdelse af masterclasses, temamøder og springboards.

"Midtjyske Iværksætterfond" blev etableret i 2012 og har i perioden fået tilført yderligere kapital, sådan at det samlede kapitaltilsagn nu er på 120 mio. kr. Dette beløb er dog allerede disponeret. Projektet er forlænget til 31. december 2015, og der er søgt om yderligere midler samt forlængelse til medio 2016. Den Midtjyske Iværksætterfond investerer i nye videntunge og innovative virksomheder og Investeringen kan ske som egenkapital, ansvarligt lån eller konvertibelt lån.

"Navitas Science & Innovation" (NSI), der er oprettet af Aarhus Maskinmesterskole, Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet og Incuba A/S er efter det første år nu veletableret. Fokus for NSI er blandt andet at fremme de studerendes kontakt med erhvervslivet, støtte de studerendes motivation og mulighed for at udvikle egen virksomhed og at øge samarbejdet mellem forskere, undervisere og virksomheder på og uden for Navitas. NSI oplever øget efterspørgsel fra de eksisterende virksomheder vedrørende NSI's faciliteter og der er stor søgning fra de studerende til de forskellige iværksætteraktiviteter, som fx iværksætermiljøerne, hvor de kan få hjælp til at udvikle en forretningside, workshops, StartUp Camps m.v.

Resultater

- 1.765 iværksættere har i hele projektperioden fået rådgivning i forbindelse med etablering og udvikling af virksomhed. Rådgivningen er primært ydet inden for områder som salg og markedsføring, forretningsstrategi, produktudvikling.
- Der er gennemført i alt 79 Vækstgrupper med over 500 deltagere. Vækstgrupperne har bl.a. omhandlet følgende emner: Kapitalfremskaffelse, markedsføring, advisory boards og Intellectual Property.
- Midtjysk Iværksætterfond har pr. 1. oktober 2015 investeret i 26 virksomheder i primære investeringer. Derforuden er der investeret i 14 virksomheder i form af mikrolån og deltagertilån (lån, der ydes i forbindelse med Accelerace forløb).
- Hos Navitas Science & Innovation er 79 studerende tilknyttet iværksætermiljøet Startup Factory miljøet med henblik på udvikling af en forretningside.
- 12 nye virksomheder er oprettet af studerende hos Navitas Science & Innovation.
- 11 virksomheder har indgået et samarbejde med Navitas Science & Innovation om udvikling af et projekt eller et produkt.

Sekretariatets vurdering

Initiativerne gennemføres tilfredsstillende.

Uddannelse og Kompetenceudvikling

Status og samlet vurdering for indsatsområdet

Med initiativerne under dette indsatsområde vil Vækstforum medvirke til at sikre arbejdsstyrken, kvalitativt såvel som kvantitativt.

Projekterne gennemføres som hovedregel tilfredsstillende.

Initiativer inden for Uddannelse og kompetenceudvikling

- Fastholdelse og bedre overgange
- Udvidelse af arbejdsstyrken
- Efteruddannelse

Handleplan 2015

Resultatkontrakter med opfølgning

- KOMPETENCEFORSYNINGmidt

Status

Det overordnede formål med initiativet er at skabe mere og bedre efteruddannelse i Region Midtjylland ved at styrke partnerskabet mellem hhv. beskæftigelses-, uddannelses- og erhvervspolitikområderne samt ved at styrke virksomhedernes strategiske uddannelsesplanlægning.

Projektet er opstartet 1.5.2015. Der er etableret et antal lokale koordinerende partnerskaber

Sekretariatets vurdering

Projektet er igangsat så sent, at der ikke er lavet en egentlig statusopfølgning, men det er regionens vurdering, at projektet på trods af en træg start har en rimelig fremdrift, idet der for alvor kommer gang i aktiviteterne her efter sommerferien.

Projekter 2007-2014

Fastholdelse og bedre overgange

Projekterne under dette indsatsområde er afsluttede

Udvidelse af arbejdsstyrken

Resultatkontrakter med opfølgning

JOBmidt – modtagelse og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft II

- [Det regionale konsortium ved Erhverv Aarhus](#)

JOBmidt – fastholdelse af udenlandske studerende

- AU Career, Aarhus Universitet
- [VIA University College](#)

Afsluttede resultatkontrakter

JOBmidt – udvidelse af arbejdsstyrken - formålsbestemt pulje 2007

- Flexsenority / En3karriere
- Beskæftigelsesfremme for ADHD ramte i Randers-området
- Huset Venture - Ikast-Brande
- Jobsløjfen
- Udviklingsplatform i Region Midtjylland
- Senior styrken
- Fra udsat til ansat
- Mestring af sygdom - på vej mod et arbejdsliv

JOBmidt Modtagelse og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft 2008-2011

- Konsortiet Ringkøbing-Skjern
- Konsortiet Viborg
- Konsortiet Lemvig
- Konsortiet Silkeborg
- Konsortiet Randers
- Konsortiet Horsens
- Konsortiet Århus
- Midtjysk Dialogforum

Formål og status

Formålet med initiativerne er at udvide arbejdsstyrken i Region Midtjylland dels ved at fastholde udenlandsk arbejdskraft og udenlandske studerende og dels ved at forsøge at fastholde og inddrage udsatte grupper, der er i fare for at falde ud af arbejdsmarkedet.

Modtagelse og fastholdelse arbejder intensivt i to retninger: dels at forankre de opnåede resultater, og dels at sikre fortsat politisk fokus på nødvendigheden af at vi kan tilbyde gode vilkår for virksomheder, der ansætter udenlandsk arbejdskraft og gode vilkår for de udenlandske arbejdstagere og deres familier. Kun derigennem og behovsdrevet vil aktiviteterne fortsætte når projektperioden snart slutter.

Resultater

- Der er etableret et mere formelt samarbejde med AU-career og Studenterhus Aarhus, så alle aktiviteter målrettet international arbejdskraft, studerende og familier kobles og koordineres.
- For internationale studerende har Company Dating vist sig at være særdeles populært for både virksomheder og studerende, og et effektivt mødeforum. Derudover har der i perioden været øget fokus på Dansk undervisning, idet der er kommet nye regler, som kan begrænse de studendes adgang til gratis danskundervisning, hvis de ikke opnår et tilstrækkeligt timetal i løbet af de første 18 måneder.

Sekretariatets vurdering

Projekterne er afsluttet tilfredsstillende i afrapporteringsperioden.

Efteruddannelse

Afsluttede resultatkontrakter

- KOMPETENCEmidt 2.0